



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Vita Et Virtutes Venerabilis Patris Lvdovici De Ponte,  
Societatis Jesu**

**Lamparter, Heinrich**

**Jngolstadii, 1662**

Liber I.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-43978**



LIBER I.

DE PATRIS LUDOVICI  
A PONTE ORTV, EDVCA-  
tione, & muneribus gestis in  
Societate.

CAPUT I.

LUDOVICI ORTVS  
& Educatio.

I.



Enerabilis P. Ludovi-  
cus de Ponte, magnus  
Mysticæ Theologiæ  
Magister, & speculum

perfectæ virtutis, natus est Vallis-  
Oleti, Civitate Castellæ prænobili, *Ludovi-  
cus na-*  
Anni 1554. die 11. Novembris, *scitur 11.  
Novẽbr.  
An. 1554*  
horâ quartâ matutinâ, Ecclesiæ  
Romanæ clavū tenente Julio III,  
Imperij Romani Carolo V. So-  
cietatis Jesv S. Ignatio Fundatore.  
Pater fuit Alphonsus, ex peranti- *Eius Pa-*  
*qua*

A rentes.



qua & illustri Cantabricæ nobilitatis prosapia, quæ dedit Hispaniæ viros literis, armis, munijs, & quod majus est, religione clarissimos mater Maria Vazquez, seu Vasquia nobilitate marito non impar. Ambo pietate præstantes, quæ in educatione liberorum apparuit: nam ea disciplina instituti erant, ut novitij Religiosi viderentur vicinia.

## II.

*Soror &  
fratres.*

Vnde mirum non est, quòd omnes postea tres fratres (nam tot erant) religiosum vitæ modum secuti sint, unâ cum sorore Anna, ante illos omnes progenita; quæ mundo suas sibi res habere iussu, Cœnobium, à Matre DEI appellatum, Ordinis Dominicani, ingressa cum per annos multos eximia virtute ac prudentiâ illud relixisset, post mortem cuidam, sibi familiari servæ DEI, se inter beatos  
coelites



obili  
pania  
quod  
mos  
quia  
Am  
edu  
nam  
uo  
r vi  
  
quod  
am  
odū  
na,  
qua  
ffo,  
pel-  
in-  
exi-  
re-  
sibi  
tos  
tes

coelites conspicuam dedit. Ger-  
manorum suorum primus fuit  
Ludovicus noster, secundus An-  
dreas, tertius Joannes de Ponte:  
qui duo familiam Dominicanam  
secuti, magno illi ornamento  
fuere. Joannes quidem in Colle-  
gio S. Thomæ Compluti, Magister  
Ordinis, Censor opinionū sus-  
ctarum de Fide (Qualificatorem,  
S. Inquisitionis appellant) & Hi-  
storiographus Regius, non minū  
in cathedra, quā gubernatione  
præclarus. Andreas autem studio-  
sior contemplationis, & otij sacri,  
cū inter alios emineret virtute  
ac spiritu, tironibus ordinis insti-  
tuendis præfectus fuit, in Mona-  
sterio S. Pauli Vallisoleti: dignus  
vterque prolixiore encomio: sed  
ista obiter commemorasse hīc suf-  
ficiat; ut intelligatur inter quales  
educatus fuerit Ludovicus, quibus



jam tum venerationi fuit, ac  
disciplinæ.

## III.

*Ludovi-  
ci Ba-  
ptismus.* Non multis à natali diebus,  
Christo in sacra unda renatum,  
in Parochia Dominæ nostræ, qua  
Antiqua vocatur, Ludovicum  
nominaverunt, sub clientela S.  
Andræ Apostoli, in vtriusque avi,  
paterni & materni, memoriam.  
Et quia primus masculæ proli  
erat, in spes magnas natus, eum  
præcipuo studio eduxere parentes.  
Sed paucis post annis, per mor-  
tem amisso patre, totus in cura  
matris fuit, lectissimæ, ac singulari  
prudentiâ, & virtute feminæ: cui  
tamen ipse parùm attulit molestiæ,  
quòd indole docili, seria, ac mo-  
desta esset, in omnem virtutem  
propensâ; utpote quem Deus ad  
præclara destinatum, copiosâ be-  
nedictione maturè prævenerat,  
propriè

propri  
ipsum  
coepen  
nis, o  
mente  
nitusi  
volun

C  
anno  
famili  
& sæp  
cessib  
& qu  
fratre  
mieba  
ptis ve  
sticum  
ageba  
albes  
ædem  
fereba  
rorâ  
id ann



propriè suscepto magisterio felicis ipsius animæ: ac simul effulgere cœperunt in eo primi radij rationis, occupatam cœlesti lumine mentem, ad optima quæque divinitus inflammata, secuta est tenera voluntas.

IV.

Certè jam duodecimo fere *Adbue* anno ætatis, magna ei, dulcisque *puer fa-* familiaritas cum DEO fuit: nam, *miliaris* & sæpe interdum in latebris, & recessibus domus, orationi vacabat; & quotidie ante lucem, Andrea fratre, qui in eodem conclavi dormiebat, relicto, sine strepitu sumptis vestibus, in oratorium domesticum se conferebat, & è genibus agebat cum DEO, donec cœlum albesceret. Tum verò se ad S. Pauli, ædem domui suæ vicinam, conferebat, ut sacro, quod ibi sub aurorâ fieri solet, interesset; nullo id anni tempore, vel tempestate

A 3 inter-



intermittendo : semper enim ,  
vsque à pueritia , constantissimus  
fuit in exercitijs pietatis , quæ semel  
assumpserat.

## V.

*Moribus  
optimis,* Tam sancta initia diei , seque-  
bantur actiones perquam con-  
cinnæ , nihil ut puerile cerneretur  
in illis , sed omnia matura atque  
virilia. Et sic frater ejus Andreas ,  
tanquam testis oculatus , & socius  
individuus , coram ordinarijs co-  
gnitoribus causarū , quibus de ser-  
vorum DEI honoribus agitur , cum  
jure jurando perhibuit , eum à te-  
neris ita se divinis obsequijs impē-  
dere cœpisse , nihil utvnquā in eo  
notatū fuerit , quod magnæ virtutis  
& exempli non esset ; nihil incon-  
ditum , nihil uspiam inhonestum.  
Quod quidem primis viginti annis  
in vividæ & ferventis naturæ ado-  
lescente , qualis erat Ludovicus ,  
sanè quàm rarum , & singularis  
gratiæ



gratiæ divinæ, arque virtutis argumentum est valde notabile.

V I.

Ab eadem dulcissima cum DEO consuetudine, quasi fructus, ex-  
titit insignis in tenera illa ætate,  
modestia, & compositio morum;  
quâ majoribus admirationi, æqua-  
libus documento, & reverentiæ  
fuit. Ab eadem orta est obedientia, *Exerci-*  
& observantia maxima erga ma- *tia pie-*  
tatis.  
trem; comitas & urbanitas erga  
omnes, nulla ut vnquam de illo  
esset querela: ab eadem provénit  
crebra illa divinorum Sacramen-  
torum susceptio, & gustus rerum  
divinarum, cum pro suggestu, vel  
familiari colloquio tractarentur:  
ab eadem denique radice prodijt  
rigor ille, quo corpusculum ten-  
nellum vigiliâ, jejunio, ceterâ au-  
steritate vexabat, nunquam otio-  
sus, omne tempus lectioni, scri-  
ptioni, studijs impendendo.



## VII.

Atque hæ ipsi deliciæ, præ te-  
studine, choreis, lusu, epulisque  
fuere, quibus teri solet hæc ætas,  
cum dispendio temporis, faculta-  
tum, & innocentia. Volupe Lu-  
dovico fuit, adire nosodochium,  
non adeò remotum à sua domo:  
*In noso- dochio servit infirmis.* ibi magna cum alacritate, ac sensu,  
infirmis porrigere cibum, servire,  
solari quâ posset, hortari ad patien-  
tiam, proferre suaves piósque ser-  
mones; nihil omittere, quo suos  
eis dolores levarer: quæ, quicun-  
que videbant, accipiebant pro in-  
dicio magnæ olim sanctitatis: ut  
meritò dici possint de hoc ado-  
lescente, quæ de S. Malachia scri-  
psit S. Bernardus his verbis: *Agebat  
senem moribus, ætate puer, expers  
lascivia puerilis. Cùmque ex hoc cun-  
ctis esset reverentia & stupori, non  
tamen indè, ut assolet, insolentior in-  
venieba-*



veniebatur, ut qui pauperibus ministraret servilem in modum.

VIII.

Cùm ad scholas itaret, jussit eum mater sororem simul ducere ad acum exercendam; cui accedere solebat alia quædam, bellè morata, eidem operi studens. Has ita modestè ducebat Ludovicus, ac si ad Altare Sacerdotem præcederet religiosus novitius; ità cautè, ut nunquam subiret limina, intra quæ exercebantur puellæ; sed ante januam domus expectabat, donec essent ingressæ; ac similiter, cùm esset redeundum è scholis, expectabat eas, oculis in terram defixis, ut nullam intueretur illarum: id, quod à pluribus cum admiratione notatum est.

Oculorū custodia.

IX.

Decimo tertio ætatis anno, cùm jam nosset legere, literas formare, supputare rationes, Grammaticæ

admo- Gramma-



*tica &  
Philoso-  
phia.*

admotus, intra sesqui annum, felicitate memoriæ, vigore ingenij atque diligentiam, totam exhaustit. Philosophiæ autem studia, in Academia Vallisoletana, Magistro Cueva, emensus, condiscipulos longè præcurrit, primamque lauream ex illa obtinuit. Tum ad

*In Theo-  
logia au-  
dit Do-  
minica-  
num, &  
Franci-  
scū Sua-  
rez.*

S. Theologiam audiendam Collegia S. Gregorij, & S. Ambrosij obtinuit, quam in priore PP. Dominicanum explicabant, magna auditorum frequëntia; in posteriore Franciscus Suarez, non doctrina magis, quàm vitæ sanctitate conspicuus. Hic animum Ludovici præ ceteris cepit, tum modestia & humilitate, cum excellentiâ doctrinæ & ingenij. Atque hæc prima illi Societatis Jesu instituta cognoscendi, ac diligendi fuit occasio.

X.

Sub idem tempus, cum Ludovicus decimum nonum ætatis annum



num ageret, ac præclaros in Theologia progressus faceret, Vallisoleti Domui Professæ Societatis præpositus est P. Martinus Gutierrez; qui uti Salmanticæ Apostolico spiritu & fervore cõcionatus erat, magno cum fructu plurimorum, in celeberrima illa Academia, permultis ad humanarum rerum contemptum, & religiosam vitam adductis; ita Vallisoleti, verè divinâ eloquentiæ suæ vi, permovere cœpit animos audientium, ut ei non viderentur posse resistere. De quo ipse Ludovicus in vita P. Alvarez, *Afficitur* initio c. 20. sic scribit: *P. Martinus concioni-* Gutierrez, à DEO, Domino nostro, do- bus P. natus fuit altissimo dono orationis, Martini cum magna vi & efficacitate verbo- Gutierrez, rum; ita, ut rationibus, quas afferebat, rez. convinceret ac ligaret intellectus audientium: quod ego ipse adhuc secularis & studiosus Theologiæ Vallisoleti animadverti. Ingressus enim quodam die



die Domum nostram Professam, ut concionem audirem, nesciens, quis eam esset habiturus (fuit autem praedictus Pater) & paulò post, quàm audire inceperam, nesciens quis esset, aut qui vocaretur, aded obstupui spiritum illum, & efficacitatem, quâ loquebatur, ut intra me ipsum dixerim, & nescio, an etiam ore, protulerim, ductus interno sensu, quem in corde habebam: Hic concionator non est, sicut ceteri, sed res quaedam superior. Et quamvis multos alios insignes concionatores omnium Religionum, qui in ea civitate florebant, audivissem, omnes tamen mihi visi sunt valde inferiores respectu ejus, quem audiebam. Hanc etiam opinionem habebant Salmantica communiter viri graves. Nam ad ejus conciones plurimi Doctores & Collegiales omnium Collegiorum, imò aliqui etiam in forma, ex ordine collegiali confluebant. Efficacitate autem suarum rationum multos Studiosos, insignibus



signibus prae-dictis impulsit ad renuntiandum mundo, & statum religiosum amplectendum, quorum non pauci Societatem sunt ingressi. Hæc ibi Ludovicus, quem DEVS opera ejusdem P. Martini Gutierij ad Societatem JESV perduxit, ut Cap. sequente dicitur.

CAPUT II.

LUDOVICI VOCATIO ET ingressus in Societatem.

I.

**D**UM Ludovicus magnis passibus in studio Theologiæ procedit, DEVS illum ad perfectioris vitæ modum ita validè impulsit, concionibus P. Martini Gutierrez accensum, ut ei certum jam esset in aliqua Religione vitam transigere; sed hoc tulit molestius, quòd ad Societatem JESV se sentiret impelli. Placuit ergo consilium poscere à matre, cujus prudentiæ & pietati

*Proponit fieri Religiosus.*



pietati credebat posse se tutò con-  
 fidere. Suasit illa differre negotiū,  
 donec natu & eruditione major,  
 constantiùs exequeretur propo-  
 situm: quam solam dilationis cau-  
 sam fuisse testatur frater ejus An-  
 dreas de Ponte; non autem, quòd,  
 ut alij suspicabantur, tum voluerit  
 secularis, in statu Ecclesiastico san-  
 ctiùs vivere. Id vnum ei grave  
 fuit, quòd tam validè, & absolutè  
 in Societatem se trahi videret, fa-  
 miliam novam, & impugnatione  
 multorum, etiam gravium, & reli-  
 giosorum virorum, quorum judi-  
 cio atque doctrinæ multum tri-  
 buebat, vexatam illis temporibus.  
 Ipse enim animo suo magis fere-  
 batur in Ordinem PP. Prædicato-  
 rum, in quorum fere gremio ado-  
 leverat, & quos veluti magistros  
 & amabat, & venerabatur.

## II.

In ea lucta versabatur solus, ne-  
 mine

*Invitus  
 trahitur  
 à DEO  
 ad Socie-  
 tatem.*



mine conscio, quid ageretur in  
ejus animo; quando jam nec  
matri fidendum putabat. Ergo  
ipse ardenti, & crebriore oratione  
agere cum DEO: urgere suspirijs,  
supplicare cum lacrymis, ut suam  
sibi voluntatem apertius indicare  
vellet. Quanto verò enixius insta-  
bat precibus, tãto vehementiores  
impulsus, & fortiores instinctus ad  
ineundam Societatem sentire; at *Vocatio-*  
que id magis, cùm orabat trãquil- *ni con-*  
liùs; in omni alia mentis propo- *sentit.*  
sitione, præterquam in ista, aresce-  
re, frigere, turbari. Atque ita à So-  
cietatis consilio avertebatur pani-  
cis terroribus, affligebaturque mi-  
serum in modum; donec DEO  
placuit, ei, porrectâ manu, dispel-  
lere vanos illos timores, ex ipsa  
Religionis huius novitate & ve-  
xatione, quòd in ea tantùm excre-  
verit, tantùmque adjumenti ad  
plurimorum salutem contulerit,  
mani-



manifesto DEI erga ipsam amoris, sua se  
& suæ, ut in eam se conferat, vo scholi  
luntatis, argumento. Nihil ergo precat  
hæsitans ampliùs, decrevit parere tum  
tot, ac tam vehementibus impul. mato,  
sibus: nemini tamen id aperien. propo  
do, donec post menses aliquam argum  
multos exequendi tempus appe. ferij,  
teret. tam  
reren

## III.

Verùm ut ista vocatio fuit ejus  
inclinacioni parùm accommoda, Jnt  
fic nondum penitùs ex animo su. fert e  
spiciones, & formidines illas ex. P.Ma  
cluserat. Vnde argutè, curiosè que te, ap  
observabat mores, actionesq; no. Gall  
strorum, ubi nostros Theologia alijs  
Studiosos, eùm pro more simul in v  
irent ad hortum relaxandi à stu. Miru  
diorum contentione animi causâ, rat e  
dissimulanter insecutus, vidit in. Beat  
cedere magna cum modestia, se. nun  
rendo pios sermones; in horto orig  
verò alios ire seorsim, & promere disp  
sua

*Confir-  
matur  
modestia  
Schola-  
sticorum  
Societa-  
tis.*



oris sua scripta, quæ exceperunt in  
vo. scholis, alios pium libellum aut  
ergo precatoriam corollam tractare,  
rere tum enimvero, multum confir-  
pul. mato, se illis quondam adjungendi  
rien. proposito, recedens prudenter  
am. argumentabatur, quales forent  
ppe. serij, cum in animi relaxatione  
tam religiosè, modesteque se ge-  
rerent.

IV.

Interea dum justas ob causas dif-  
fert exequi propositum, An. 1573.  
ex. P. Martino Gutierrez gloriosa mor-  
que te, apud Hæreticos, defuncto in  
no. Gallia, orbatus quidè Ludovicus,  
ogia alijs tamen haud vanis argumentis  
mul. in vocatione sua est roboratus; *Amat*  
stu. Mirum quod narrabimus. Placue- *piam o-*  
usâ, rat ei semper opinio illorum, qui *pinionem*  
t in. Beatissimam Dei Matrem sentiunt *de Im-*  
se. nunquam fuisse inquinatam labe *macula-*  
orto originalis peccati. Sed cum in *ta Con-*  
nere disputatione quadam se passus *ceptione*  
sua B fuisset,



fuiſſet, vi rationum, abduci de p  
 illa ſententia in contrariam, ſtatim  
 ut abiit ex auditorio, inuſitata  
 mentis ariditate, ac tœdio fuit ob  
 rurus. Excuffit igitur omnes con  
 ſcientiæ ſuæ latebras, ecquid in ve  
 niret in ea culpæ, vel etiam imper  
 fectionis ( nam & minùs perfecti  
 à ſe factorum rationem habere  
 jam tum aſſueverat ) unde ſibi  
 oboriri potuerit ea nauſea: cùm  
 que nihil deprehendiſſet ejuſmo  
 di, ad moderatorem animi ſui ſe  
 contulit, Sacramenta ſuſcepit,  
 fortè ſic rediret lætitia & ſerenitate  
 priſtina: ſed nihil quidquam pro  
 fecit. Iterum ergo ad quæſtionem  
 vocatâ conſcientiâ, recordatus eſt  
 ſe reſeſſiſſe à priſtina opinione,  
 de illibata conceptione Dei paræ.  
 Et hanc ſui mali cauſam ſtatuens,  
 voto ſe obligavit, ſemper tenendi  
 firmiter communem piorum ſen  
 tentiam: quo factò mox priſtinus  
 ei

*Voto ad  
 eandem  
 ſe obli-  
 gat.*



ei sensus pietatis, cum serenitate  
ac solatio interiore, est redditus,

V.

Quia verò per votum illud non  
voluerat prohibitum, opinionem  
illam in scholis, exercitij causâ, ex  
mente aliena, Magistrorum suo-  
rum, defendere, existimans id sa-  
tis esse, si suam sententiam, quam  
teneat animo, tantisper dissimula-  
ret, donec res peteret exprimi,  
quid revera sentiret: Magna Virgo  
mirabili modo demonstravit, se  
aliquid amplius ab eo exigere, &  
ne per ludum quidem velle ab eo  
propugnari opinionem adversam.  
Nant cum ejus Doctores illam  
Ludovico tutandam conjecissent  
in Theses, & jam esset descenden-  
dum in certamen, omnem subito  
& quæstionis, & argumentorum  
memoriam funditus exemit ei,  
quantumvis antea instructissimo.  
Notavit unde sibi provenerit in-

*Miro  
modo in  
ea con-  
firma-  
tur.*

B 2 exspe-



expectata rerum, tam bene comprehensarum, ignorantia & obvio; & mox provolutus ante aram Virginis, novum, & immortale votum sacravit, nunquam postea ullo modo, ne disputationis quidem gratiâ, præferendi, vel sustinendi illam sententiam, dum modo id sibi in præsentiarum concedat; ne Doctoribus, ad impugnandum paratis, & condiscipulis, videatur voluisse illudere. Et, mirum dictu, statim restituta est ei memoria præsentissima omnium, quæ antea comprehenderat: quod jure jurando testantur Patres, Gaspar Brizenno, & Franciscus à S. Vincentio. Plurimum accendit ea res amorem ejus erga Societatem, à qua sciebat constanter piam de Matre DEI opinionem defendi.

VI.

Sed pax ei diuturna non fuit; nam



nam hostis omnis boni propositi,  
malè sibi ab illo metuens, atrocem  
denuo tempestatem excitavit in  
ejus animo, de qua ipse in vita P.  
Alvarez cap 19. sic scribit: Postquam decrevi ingredi Societatem, toto tempore sex mensium, quo distuli desiderij mei executionem, trahebat me magna quadam propensio & affectus, quem ad aliam religionem habueram, quam ut antea semper, ita nunc etiam magni facio. Sed quoniam Divina vocatio rationibus, & validis impulsibus, me ad Societatem trahebat, tot cogitationum sibi adversantium fluctibus cum oppugnarer & affligerer, ita cor meum torquebatur, ut sim coactus ad campos exire, ad respirandum, & exclamandū, ne rumperer: Videbar mihi, utramlibet religionum ingrederer, totam vitam sub eodem tormento tracturus, vexante me cogitatione, ne forsā erraverim, & alteram ut meliorem præferre debuerim. Sed quoniam tem-

Denuo  
confir-  
matur  
in propo-  
sito So-  
cietatis.





pore orationis & quietis, & cùm in  
 conspectu DEI me collocabam, recu-  
 rebat mihi semper ea cogitatio, Divini  
 voluntatis esse, ut Societatem ingre-  
 diar, tandem sum ingressus, non ex-  
 gua cum difficultate, & repugnantia

## VII.

Affluxerat jam tempus, quo di-  
 meditata perficeret. Aperuit suum  
 desiderium primò Theologiæ stu-  
 dioso è Societate, cui nomen Pe-  
 tro Ruiz de Castillo, qui postea  
 Rector Legionis, & magnorum in  
 Provincia Castellana meritorum  
 fuit. Is eum adduxit ad Rectorem  
 Collegij S. Ambrosij, Antonium  
 Marcenium, virum eximiæ sancti-  
 tatis: qui diligenter expensis vo-  
 cationis illius momentis, & agni-  
 tis, quas afferebat in obsequia Dei,  
 præclaris dotibus, bonam ei spem  
 fecit impetrandi à Præposito Pro-  
 vincia, qui tunc erat Joannes Sua-  
 rez. Hic cùm advenisset, magna

*Admit-*

cum



titur ad  
Societa-  
tem.  
eum voluntate admisit, fausto die,  
qui S. Francisco Xaverio sacer est;  
bono prælagio, quàm propè ad  
Apostolicum ejus zelum pro alio-  
rum salute, & gloria Dei esset olim  
accessurus. Atq; horum omnium  
nihil cuiquam è suis, nec fratribus,  
neque adeo matri detexit, viriliter  
omnes difficultates secum con-  
coquens; donec secunda die De-  
cembris, Anno Domini 1574. vi-  
gesimo ætatis, absoluto jam secun-  
do cursus Theologici, Vallisoleti,  
primus omnium in Collegium S.  
Ambrosij receptus, & ut ex tabulis  
constat, Medinæ Campi Domum  
Probationis ingressus est.

CAPUT III.

LYDOVICI NOVITIATVS  
& Vota.

I.

POST separationem Provin-  
ciæ Castellanae à Toletana, P.  
B 4 Baltha-



*Anima-  
tur fer-  
vore Ti-  
ronum  
Societa-  
tis.*

Balthasar Alvarez ijs moribus in-  
stituerat Domum probationis  
Medinae Campi, ut simul primùm  
in eam receptus Ludovicus con-  
spexit, quantis animis, & ardoribus  
ad studium virtutis Tirones in-  
cumberent, omnes illi timores,  
quibus hactenus tenebatur, dis-  
fluxerint. Ita enim ipse scribit in  
vita P. Alvarez, adducto superius  
cap. 19. *Ut veni ad hoc Medinense  
tirocinium, intra paucos dies videns,  
quàm seridè Tirones illi mundum cal-  
cabant, seque ipsos contemnebant, &  
mortificabant, quantòque studio Chri-  
stum Dominum nostrum sequebantur,  
& consilia ejus Evangelica amplecte-  
bantur; adeò quietus & contentus  
mansi electione, quam feceram, ut per  
DEI misericordiam, neque in Novi-  
tatu, neque extra illum senserim  
motum tristitia, vel pœnitudinis. Imò  
nescio quo spiritu talis mihi insedit  
imaginatio, quòd si vel octo annos*  
vita

vita  
mag

E  
eva

per  
sa fu

Ita  
Pra

vin  
tùm

nov  
ac t

stua  
per

ani  
gra

me  
qui

fec  
me

ali  
lic

ni



vita haberem, & eo modo viverem,  
magnus Sanctus evaderem.

## II.

Ex quo conijcere est, quantus Pluri-  
evaserit annis ferè 40. quibus su-<sup>mum</sup>  
pervixit, cum ab ipso statim ingres-<sup>proficit</sup>  
su fuerit habitus pro viro perfecto. <sup>in virtu-</sup>  
Ita enim testatus est Franciscus de <sup>tibus.</sup>  
Prato, quondam Præpositus Pro-  
vinciæ Castellane, his verbis. Mul-  
tùm eo sum usus per annos 38. partim  
novitiuus & subditus, partim Superior:  
ac toto illo tempore perspexi in eo tale  
studium, tam vividum desiderium  
perfectionis, gloria Divina, & salutis  
animarum, ut videretur semper fla-  
grare hoc studio ac desiderio, ne ad mo-  
mentum quidem temporis cessando,  
quin semper magis magisque in per-  
fectione procederet, nulla occasione  
mediòve proficiendi prætermissio: nec  
alia de re unquam loquebatur, aut so-  
licitus erat, quàm de ista. Et hanc opi-  
nionem sanctitatis de illo habuerunt

B 5 non



non domesticitantum, sed etiam alijs  
 quibuscum agebat, Religiosi, Principes,  
 & Summates viri. Hæc ille. Nec  
 absimilia Jacobus de Sosa, bis  
 Præpositus eidem Provinciæ, qui  
 46. annis vixit in Societate. Ex  
 quo tempore, inquit, Societatem in-  
 travit, anno ætatis vigesimo, ab omni-  
 bus est habitus pro viro perfecto, &  
 ego semper eum habui pro magno pro-  
 digio virtutis & sanctitatis: & quot-  
 quot egerunt cum illo, cujuscunque  
 conditionis & ordinis, quos ego nove-  
 rim, reputabant eum pro homine san-  
 ctissimo, & absolutissimo; in quo nihil  
 reperiebatur, quod non deceret virum  
 perfectum & Apostolicum. Quæ duo  
 testimonia tanto pluris æstimanda  
 sunt, quanto viri illi cautiores erant  
 in loquendo, ne quidquam dicen-  
 do exaggerarent.

## III.

Primum initium vitæ religiosæ,  
 juxta constitutionem S. Patris no-  
 stri



stri Ignatij, posuit in spiritualibus exercitijs, per integrum mensem: quæ licet aliquibus, ex P. Alvarez instituto, produci solerent ad septuagesimum diem; Ludovico tamen, jam antea divinis meditationibus assueto, visum est mensem unum sufficere. Hoc, & reliquo *Orationi* tempore Novitiatus, dici vix potest, quantum vela devotioni, & *studet* *impensè* intimæ necessitudini cum Deo laxaverit. Statuerat, ei, quidquid ab alijs officij sui rebus vacui temporis haberet, impendere: fecitque id exactissimè, in genua profusus ante imaginem Deiparæ, quam ex S. Lucæ exemplo, allatam Roma à P. Alvarez, hodièque in ejus Novitiatus sacello, pro communi solatio servant. Usus est autem familiaritate Divina, non solum ad animi sui delicias, sed etiam ad incitamentum vincendi se ipsum, ac deprimendi, omnes alios æstimando

do



do se superiores; itaque de illis, & cum illis loquendo; de suis autem rebus humillimè. Gaudebat comitari emptorem, ut instar mediastini portaret res emptas. Cum tradendæ doctrinæ Christianæ dies esset, procedebat cum parvulis cantando, & eos instruendo magna cum alacritate, pari fructu, gustuque spectantium, & incremento suæ virtutis. Petebat sepe licentiam in Nosodochio serviendi egrotis: ibi cum gaudio verrebatur pavimentum, sternebat lectos, purgabat vasa, levabat infirmos, ministrabat necessaria. Reperit quondam inter ægrotos pauperem, obsitum sordibus & illuvie, quem propter horrorem & fœtorem, desertum ab omnibus ubi conspexit, Christum agnoscens in eo, suaviter amplexus est, abluit, recentibus linamentis, à præfecto domus hospitalis impetratis, induit, loci sal-

suram

*In hospi-  
tali ser-  
vit ægro-  
tis.*



furam & auram correxit, assedit,  
adhibuit quidquid erat solaminis,  
magna cum omnium approba-  
tione.

## IV.

Neque domestica omisit exer-  
citia: primus ad abjecta, impiger  
ad servitia coqui, & agrorum: saepe  
ab accumbentibus mensæ, flexis  
genibus, veniam culparum & er-  
rorum petivit; totus denique in, *Studet*  
omnimodam sui victoriam inten- *penitus*  
tus, intimas motuum animi se- *vincere*  
quiorum causas rimabatur, & stir- *se ipsum.*  
pitus conabatur evellere, nihil  
dissimulando: cumq; esset natura  
ferventior, & incitator, eam ita  
subegerat, ut omnibus videre-  
tur blandior, & ut ajunt, oleo tran-  
quillior. Quamvis hanc animi  
moderationem ac disciplinam fa-  
ceret, quamque sublimiter de illa  
sentiret, suo loco dicemus. Nihil  
tamen segnior fuit in castigatione  
corporis,



corporis, quod per flagra, cilicia, vigilias, jejunia sic infirmaverat, ut opus fuerit ei per obedientiam habenas adducere, ac temperare rigorem. Atque ut promptissimum ad parendum, sic etiam erga Moderatores candidissimus fuit, nihil eos celando, quod ageretur in animo suo; quæ quidem omnia observabat studiosissimè, solertissimè deprehendebat, ut sinus omnes pectoris ejus oculis expositos crederes. Ad quod accedebat summa quædam æstimatio, & reverentia magistri sui spiritualis, qui fuit P. Rodericus Arias, cum fama eximij servi Dei postea Vallisoleti defunctus. Hinc oriebatur, ut ab ejus institutione in omnibus, velut ab ore DEI, penderet, certus per eam se tutis itineribus ad absolutam sui victoriam, & sanctitatem ducendum.

V.



## V.

His talibus studijs per novitia-  
tum, rapuit in se omnium oculos,  
ut omnibus exemplo fuerit, & in-  
citamento. Nam & gratia vocatio-  
nis ad hunc ordinem, & generosa  
ejus voluntas inter illa certamina,  
& vita à teneris usque non inno-  
cens tantùm, sed etiam sancta, ma-  
gno illi adjumento fuerunt, ut  
alios omnes longè præcederet.  
Unde etiam superioribus visum  
est, eum, nondum finito biennio  
Tirocinij, 26. Martij 1576, mittere  
Vallisoletum, ad absolvenda stu-  
dia in Collegio S. Ambrosij: quod  
ei grave accidit, propter matrem,  
fratres, & cognatos, à quorum  
consuetudine mentem suam præ-  
culamoverat. Sed cum hoc ipsum  
Superiores novissent, non plus ei  
timuerunt à patria, quàm si mit-  
teretur ad Sinas, aut Japones. Et  
verò ita se ibi gessit, ut non nisi  
jussus

*Mitti-  
tur Val-  
lisoletū  
ad stu-  
dia ab-  
solvenda.*



*Cū ma-  
tre nec  
verbum  
locutus.*

iustus accesserit semel ad matrem cum  
& cum ea nullum verbum sit locu quòd  
tus, oculis in solum defixis; donec cietate  
à Patre, qui eum duxerat, monere  
tur officij sui, quòd sit missus à Re STVI  
ctore, ut matrem salutaret. Illa ve  
rò nihil offensa ejus taciturnitate  
quòd nòsset animum ejus ad o  
mnem virtutem, illum ut filium  
dilexit, & suspexit ut sanctum. Ea  
dem cōstantiâ fuit vsus quondam  
erga matronam, arctâ necessitudi  
ne conjunctam, cui, quòd solùm  
ejus videndi & alloquendi gratia  
tametsi ex longinquo venerit, sic  
admodum renunciari curavit, sibi  
fas non esse loqui cum ea, nisi in  
Confessionali, vbi se mutuo con-  
spicari non possint. Neque verò  
vnquam cum cognatis locutus est,  
nisi de rebus ad animæ salutem  
spectantibus. Hunc in modum ab-  
soluto biennio, vota religionis  
fecit in eodem Collegio; quanto  
cum

*Facit  
Vota So-  
cietatis.*



cum gaudio, non facile dixerim,  
quod jam se Religiosum, & So-  
cietati arctius devinctum videret.

## CAPUT IV.

STVDIA, TERTIA PROBATIO,  
Sacerdotium.

I.

**S** Studijs Theologiæ ita se im-  
pendit Ludovicus, ut severa <sup>Inter</sup> studia  
sibi lege præceperit, quidquid ab <sup>nihil de</sup>  
ijs vacui temporis habuerit, non <sup>virtute</sup>  
aliter, quàm cum DEO vel cœliti- <sup>remittit,</sup>  
bus, orando, vel in obsequijs egro-  
torum, cum facultate Superiorū,  
consumere: quare nunquam, abs-  
que necessitate, conspectus est ex-  
tra suum cubiculum; quod in su-  
prema Collegij parte, prope ho-  
rologium sibi impetraverat, ubi  
propter ascensus & frigoris, aliā-  
que incommoda, jam nullus am-  
plius habitat, illi hæc ipsa mole-  
stiarum occasio fuit optatissima;

C quam



quam etiam vicinia sacelli domus  
 stici, quod ibi tunc erat, ei faciebat  
 jucundior; illuc enim & summo  
 mo manè ad sacrum, quod nostris  
 Theologis facere solebat P. Fran-  
 ciscus Suarez, & interdum, ad re-  
 piendum spiritum studijs fatigatus  
 poterat se conferre. Sed & in ip-  
 studiorum remissione ita se con-  
 tinebat, ut à legibus modesti-  
 disciplinæ religiosæ nec latum un-  
 guem recederet, nihilo planè se-  
 lutior, quàm fuerat in ipso Tiro-  
 cinio, cujus rigorem non minu-  
 rat, sed auxerat studiorum labore  
 quibus autem diebus à studijs er-  
 vacatio, illos gaudebat in officio  
 humilibus transigere.

II.

*Petit  
 mitti in  
 Japoniã.*

Sub idem tempus venit Procu-  
 rator Japoniæ, aliquot socios col-  
 lecturus, qui se in arduam illam  
 expeditionem adjungerent. Hi  
 adscribi summis precibus flagita-  
 vit



vit Ludovicus, omnem saluti nationis ejus procurandæ vitam, & sanguinem offerens. DEVS autem, qui longioribus, nec levioribus eum destinaret laboribus, fecit, ut Superiores votis ejus, utrunque reperitis & ardentibus, nequiquam annuerent. Ergo progrediens in Theologia, sic probavit omnibus acumen ingenij sui, ut ipse P. Franciscus Suarez non rarò contulerit eum eo res difficiles, rãtus Doctor cum discipulo; fallusque sit, multum adjuvari se ejus judicio: quã laude, nescio quæ major possit optari. Certè in asserenda Deiparæ Conceptione, in gratia copiosissima, non solum doctrinam sui magistri assecutus est Ludovicus, ut ostendit in expositione Cantici canticorum lib. 1. exhort. 11. sed eam etiam prætervectus, dum illã ne maculari quidem ab Adamo potuisse docuit, ejusdem operis lib. 7.

*In Theologia excellit.*

C 2 exhor-



exhort. 30. quia voluntas ejus in primo parente constituta non fuerit, ut cui gratia DEI non hereditario, ut alijs, sed altiore jure tanquam Matri DEI, erat obventura. Fuitque tam confirmatus in eadem sententia, ut in eandem utrumque fratrem suum, Dominicanos, perduxerit; quod in ordine illo palam omnibus fuit.

## III.

*Mittitur ad Ognatense Collegium.* Studijs absolutis, Anno 1571 cum vigesimum quartum ætatis jam expleffet Ludovicus, cum alijs condiscipulis venit ad Ognatense Collegium, à B. P. Francisco Borghia 27. annis antea fundatum, & spirans etiamnum exempla suæ conditoris; quorum fragrantia novos ei spiritus attulit, omnimodæ submissionis & virtutis. Inde verò ad 18. Octobris Anno 1579 Villagarciam est missus, tertiam ibi probationem, in Societate consue-

*Villagarcia tertiam probationem subit.*



consuetam, subiturus. Instituit  
eam probationem S. Ignatius, ut  
sui devotionis, & abnegationis<sup>2</sup>  
fervorem, si fortè inter studia sci-  
entiarum remiserit, restaurent, &  
ad gradū vsq; perfectionis promo-  
veant, eóq; paratiores, & alacriores  
ad aliorum salutem per ministeria  
Societatis procurandā, procedant.  
Gavisus est illa occasione Ludo-  
vicus, ea præcipuè ratione, quòd  
P. Balthasarum Alvarez instructo-  
rem sit nactus, ut optayerat.

IV.

Isti cum prolixè distinctéq; ex-  
posuisset, quidquid habebat in sua  
conscientia, Pater, qui eum perat-  
tentè, fixis in crucem ante se po-  
sitam oculis, audiverat, non aliud  
respondit; quàm pauca hæc verba:  
*Hoc est habere virtutem infantilem,  
& nondum adultam: oportet eam  
nutrire, & roborare.* Statimq; conti-  
cuit, Ludovicus, ut ipse de se scribit

*Aperit  
P. Alva-  
ro suam  
conscien-  
tiam.*



in vita P. Alvarez cap. 19. agnosce  
verum esse, quod sibi dictum erat  
recessit cum firmo animi decreto  
exuendi infantiam illam virtutis  
& removendi quidquid eum à pro  
fectu retardaret; cum admiratio  
ne, quòd Pater ità penetrâsser ani  
mi sui recessus, ac tam paucis effi  
cax adhibuisset remedium, judi  
cando eum indigere magis humili  
ationibus, quàm prolixis oratio  
nibus. Et verò non immeritò, vir  
lumine cœlesti plenissimus, per  
specta capacitate purgatissima  
mentis, considerans quantorum  
id ætatis posuisset initia meritorum,  
judicavit virtutem, qua tunc præ  
ditum videbat, comparatam cum  
illa, quam consequi posset, si per  
geret, esse instar infantis; licet in  
se spectata virilis jam fuerit. Sed  
neq; segniter tantum magistri disci  
pulus incubuit in ejus augmenta  
majore, quàm unquam aliàs, ani  
mo



mo se se ad anteriora conatus extendere.

V.

Interea DEVS etiam illum ad arctiorem secum familiaritatem inducere, illustrare mentem, voluntatem afficere: vnde crebriores jam, dulcioresque aspirationes emicare in coelum; obedientiae & humilitatis cujusdam excellentissimae sensus existere, quibus ad majores quotidie flammam amoris erga DEVM & homines, & intimam cum Divina Majestate conjunctionem, preparabatur. Exinde coepit sentire interna DEI colloquia; quae dum anxius haeret, an pro divinis accipere debeat, interrogavit eum Christus: *Tu, si quis esurienti offerat ramum gravem fructibus, quid faceres?* Respondenti, *comederem fructus, ramum abijcerem. Sic facias,* ait illi, *internis al-* locutionibus: *sume eos, qui tibi offeruntur, enda.*

*Experitur interna Dei alioquin Docetur quomodo illa sunt accipi-*





tur, fructus bonorum operum; exerce  
te in his, quæ tibi suadentur: neque  
fatiga, inquirendo à quânam arbore  
decerptus sit ramus, quo tibi prabentur.  
Acquievit huic monitioni  
quia cum omnia, quæ sibi dicebantur  
interiùs, essent apertè bona &  
congrua suæ conditioni, non erat  
cur multùm dubitaret ijs obsequi  
sicut necesse est facere, quando  
potest aliquid subesse periculi: pro  
ut ipse postea scripsit in Duce spi  
rituali tractatu 1. cap. 23. num. 2.  
ubi etiam hujus rei, quæ sibi even  
erat, meminit, reticito suo no  
mine.

## VI.

*Variè  
exerce-  
tur.*

Observavit omnia diligenter P.  
Alvarez. & ut tam bene præparato  
animo non deesset, varijs modis  
cum domi, ac foris exercuit. Et quia  
Villagarcia populis numerosus  
non est, Medinam, ad tria milliaria,  
misit eum cum procuratore fre-  
quenti



quenti mercatu, ut ea, quæ empta forent, domū portaret. Aliàs cum socium dedit alicui Novitio, ut per pagos vicósque concionem, haberet ad rudes operas; id, quod ipse faciebat singulari fervore & gratia. Nonnūquam adjunxit eum alicui condiscipulo jam Sacerdoti, ad excursionem aliquot dierum, ut hominibus, qua fieri poterat, prodesse. Neq; enim P. Alvarez missiones longas in tertia probatione amabat, ne dum experimentum capitur gratiæ, qua quisque valet agendi cum proximo, diuturna intermissione refrigescat amor exercitationis domesticæ; cujus eo tempore potior, ad sui victoriam & abnegationem obtinendam, habenda est ratio.

## VII.

Non defuit sibi ipsi Ludovicus, *Avidè*  
& omnia media proficiendi arripuit avidissimè: plurimùm exci- *studet*  
*proficere*

C 5 tanti-



*in vir-  
tatibus.*

tantibus eum sermonibus P. Alvarez, quos de Summario Constitutionum, & regulis Societatis habebat, plenos lumine sibi inter orandum infuso divinitus; quos memoriæ causa ille contulit in compendium, à pluribus postea descriptum, & habitum in pretio. Studuit etiam à singulis aliquid in perfectionem animæ suæ referre, cum omnibus quidem comiter agendo, familiariùs tamen cum P. Christophoro Gonzalez, de quo scribit in vita P. Alvarez cap. 47 plurimùm se adjutum ejus commercio, præsertim in corrigenda vana persuasione, quòd difficile sit amare confusionem & contemptum; cum tamen ea sit virtutissima penetrandi in familiaritatem DEI: prout nominato P. Gonzalez evênit. Multùm etiam utebatur P. Francisco de Corduba filio ducis de Cardona, qui nimio per



per omnem occasionem vincendi sui studio, mortem præmatu-  
ram in ipsa tertia probatione ac-  
cessit, febris, per humiles labores,  
in solibus, capite non munito, ac-  
censa sublatus; cum novem annis  
in Societate sanctè vixisset, non  
sanguine clarior, quàm virtute.

VIII.

Mense Decembri Anni 1579. *Admo-*  
Ludovicus, expleto jam vigesimo *vetur*  
quinto ætatis, ordinatus est ad *saeris*  
Epistolam, & sequente jejunio *Ordini-*  
verno ad Evangelium, denique *bus.*  
19. Martij, festo S. Josephi, Sacer-  
dotio initiatus: ad quod ritè susci-  
piendum se mensura divinarum  
rerum commentatione studiosis-  
simè paraverat, unà cum P. Alva-  
rez, ad visitandam Provinciam  
Toletanam evocato: qui per id  
tempus peculiari studio suum ei  
sensum de tribus affectis Christi  
Domini, Paupertate, Dolore,  
Con-



*Primum  
Sacrum  
facit  
Valliso-  
leti.*

Contemptu communicavit, a  
societatis illius amorem eum  
inflammans. Primum deinde sa-  
crum fecit Vallisoleti, in feste  
Annuntiatae salutis nostrae, singu-  
lari fructu animi sui, & gaudio  
cumque operam confessionibus  
tempore Paschali audiendis de-  
disset, redijt Villagarciam, vbi no-  
vo spiritu tertiam probationem  
est prosecutus, & novos à coelo  
favores expertus: quorum ille no-  
minimus fuit, quòd cum post sa-  
crum gratijs Deo agendis esset in-  
tentus, repente senserit, ut ipse  
scribit in vita P. Alvarez cap. 48  
quendam radium lucis, transeun-  
tem instar fulguris, quo ipsi osten-  
debat non ita difficile esse, ut  
visum erat, sed valde facile, tam-  
serio & cupidè amare contemptum  
ac probra, quàm alij honores &  
existimationem affectant, simul  
etiam ad illa quærenda est animatus,

*Luce di-  
vina con-  
gnoscit  
posse a-  
mari cõ-  
temptum.*

tus,



tus, cum spe obtinendi. Hanc autem gratiam acceptam retulit precibus magistri sui Alvarez, non diu antè, Belmonti 25. die Julij, cœlo recepti. Præterea nunc alia sensa, quæ tum de alijs, cum præcipuè de humilitatis virtute accepit hoc tempore probationis, referenda suis locis in libro sequente.

CAPUT V.

SCHOLASTICÆ OCCUPATIONES, & solemnis Professio.

I.

ANNO 1580. ad Festum S. Lucæ Salmanticam est missus Ludovicus, & post egregiè propugnatas assertiones ibidem ex tota Theologia, Legione Philosophiam anno sequente docere coepit, magna cum laude, & estimatione doctrinæ, nullo tamen suo gustu, nisi quem dabat obedientia: quâ fiebat, ut ei muneri cumu-

*Docet Philosophiam.*



cumulatissimè satisfaceret : nam  
& ea, quæ dictabat in schola, non  
subtiliter tantum & eruditè, sed  
magna simul claritate & ordine  
componebat, levando labori disci-  
pulis scientiarum ; & in disceptationibus  
seu propugnaret, sive oppugnaret  
libentissimè audiebatur, eratque  
tutum admirationi, cum formidini

*Discipu-  
los exci-  
tat ad  
studium  
virtuti.*

Singularem etiam curam discipu-  
lorum habuit, hortando singulos  
& animando, ut in studia diligenter  
incumberent ; invitando eos ad  
proponendas sibi quæstiones, in  
quibus hærebant, easque patienter  
& amanter ipsis explicando, ut  
nemo se neglectum, omnes æqua-  
liter se, suumque profectum illi  
cordi esse viderent. Nec minori  
fuit ipsis incitamento ad virtutem,  
præclaris monitis & exemplis eos  
accendens, primus in omnibus  
exercitationibus pietatis, sive in  
triclinio culparum se reum pera-  
gendo,



gendo, oscula figendo pedibus ac-  
cumbentium, commendando  
cibum, aut eum sumēdo sub men-  
sa, & alia obeundo, quæ fert usus in  
Societate: sive in culina operam  
navando cœcis, & abjectissima quæ-  
que munia domi fungendo: qui-  
bus modis ita rapiebantur animi  
omnium, præsertim discipulorum,  
ut eum certatim studerent imitari.

II.

Brevi etiam foras emanavit, ac *Prodest*  
per totam civitatem fusa est fama *simul*  
sanctitatis illius: unde multi, etiam *proximo*,  
viri graves & nobiles, eum delegere  
pro moderatore animi sui, suos ei  
lapsus, infirmitates ac dubia pro-  
ponendo; quibus magna se cari-  
tate impendit, enixiùs tamen ple-  
beis ac pauperibus. Nec paucos  
inexpectata cōversione ad eximia  
exempla probitatis traduxit: hos  
inter homo juvenis fuit, ex illu-  
strissima inter Hispanos prosapia:  
qui



qui cum, Ludovici monitu, se  
totum appulisset studijs virtutum  
ut per austeritatem erga se ipsum  
liberalitatem erga egenos, & alia  
exercitia pietatis expeditiores co-  
ram DEO rationes haberet, suis  
admirantibus, & mentis turbidam  
motionem suspicantibus, con-  
stanter edixit, brevè se à DEO eve-  
candum ad iudicium. Et hoc non  
ab animi perturbatione, sed divi-  
tus ei compertum fuisse, eventus  
ostendit. Nam subitaneo corre-  
ptus morbo, quando illius exhi-  
randi causâ, nescio quos ludos &  
pompas instruxerant, advocatus  
Ludovico cum dolore omnes to-  
tius vitæ noxas confessus est, &  
Sacramentis munitus, magna cum  
animi pace, ac fiducia, ad melio-  
rem vitam decessit, annis & vir-  
tutibus multò longiorem ei vitam  
pollicentibus.



III.

Non continuit se intra moenia *Excursus*  
fervor Ludovici, sed Dominicis, *rit ad*  
Festisque diebus cum aliquo disci- *pagos.*  
pulorum exivit ad villas ac pagos  
vicinos, à quibus maturè posset  
redire in urbem. Jbi convocato ad  
templum populo rustico explica-  
vit foeditatem peccati, fructus poe-  
nitentiæ, brevitatem vitæ, poenas  
infernæ, & alia, pro captu nationis  
illius, & necessitate: fecitque hoc  
tanta vi dicendi, ut emollitis exci-  
derint lacrymæ: à concione, pueri-  
tiam in rudimentis doctrinæ Chri-  
stianæ instituit: reliquo tempore  
aures præbuit peccata sua deplo-  
rantibus; quales etiam alijs diebus  
ad eum in urbem veniebant, quos  
magna suavitate tractatos, cum  
suo & ipsorum solatio, remisit ad  
sua magalia. Fecit autem has ex-  
cursiones pedibus, nullo comme-  
atu instructus, sed victitans eo,  
D quod



quod ultro datum esset pro stipendio  
 vel ostiatim emendicasset cum  
 socio; gratulando sibi, quòd cum  
 primo comitum Christi, Paupere  
 tate, epularetur. Quantum vis  
 tem fatigatus domum redijisset  
 Iperi, nihil ampliùs refocillationem  
 admisit, quàm si tota die domo  
 mansisset, ad studia sua, quasi  
 jucunda recreatione, revertentem  
 Quos autem dies vacuos habebat  
 à scholis, eos visendis pauperibus  
 & sacris locis impendere consu-  
 vit, magis ea consuetudine cum  
 DEO, & egenis, recreari se existi-  
 mans, quàm alia ratione quacum-  
 que: nec vana fuit illa opinio; qui  
 multiplici dulcedine, sensu coele-  
 sti, & affectu recreabatur à DEO  
 ut Francisco de Salzedo, discipulo  
 magnæ virtutis, familiariter dice-  
 ret; videri sibi, à DEO se tractari ut  
 filium parvulum, quem pater ele-  
 ganti veste indutum, prehensum  
 manu

*Recrea-  
 tiones  
 Ludovici.*



manu ducat per forum, ut conspe-  
ctu variarum in mercatu rerum,  
exhilaratum, sui amore magis af-  
ficiat.

IV.

Hoc tali magistro plurimum in *Eius di-*  
virtute promoverunt illi, quos ha- *scipuli,*  
bebat è Societate, discipuli. Tres *Marti-*  
cōmemorabo solū insigniores: *mus Del-*  
primus esto Martinus Antonius *rio.*  
Delrio, vir singularis humilitatis  
& obedientiæ: qui cū ex libris,  
quos mira eruditione refertos edi-  
derat, orbe toto notissimus esset,  
jāque Parisijs doctore Joanne  
Maldonato Philosophiam audivif-  
set, in Societatem ingressus, de-  
nuo ad summulas, & rudimenta  
Dialecticæ, volūrate Superiorum,  
redire non dubitavit; sed magnæ  
felicitatis loco habuit, quòd Lu-  
dovicum magistrum obtinisset,  
à quo non minus in cœlesti, quàm  
humana Philosophia posset con-

D 2 discere:



*Franciscus de Salzedo.*

discere: de cuius vita alij prolixius  
retulerunt ad posterum. Alter fuit  
Franciscus de Salzedo, consobri-  
nus Balthasari Alvarez, eidemque  
in familiaritate cum DEO non  
multum absumilis; cui multas ho-  
ras impendebat quotidie, diu ante  
alios è strato confurgens. Hic dum  
Collegij Rector esset Avilæ, a  
ipso Christo monita est Maria Vel-  
ex ordine S. Bernardi, raræ sancti-  
tatis, & extraordinarij spiritus vir-  
go, ut illum sibi sumat animæ su-  
moderatore, eiq; studiosè ob-  
diat. De quo in vita ejusdem vir-  
gis cap. 32. refertur, eum tantæ  
authoritatis fuisse apud eos, quo-  
rum conscientias regebat, ut erant  
gravissimus, & religiosissimus qui-  
que ex tota civitate, illi quasi puer-  
rum se submiserit; licet majoræ  
nati, quàm 34. annorum non esset.  
Deinde illum nullo neque labore  
neque indignitate rerum superati

aut fa-  
rum f-  
Terti-  
fanne  
nis, a  
proE-  
& inn-  
stiana  
tis Ec-  
mam  
exem-  
cujus  
bebat  
mem-  
Riba  
lib. 5.  
An-  
tica,  
magi  
tantu  
ut &  
res t  
Acad



aut fatigari potuisse, cum de aliorum salute, & causa DEI ageretur. Tertius est Hernandes de Villafanne, qui in Cinaloa totis 30. annis, Apostolico spiritu, plurimis pro Evangelio laboribus exhaustis, & innumeris ad agnitionem Christianæ veritatis adductis, & fundatis Ecclesijs, gloriosam DEO animam reddidit; plurimum adjutus exemplis & institutione Ludovici, cujus semper aliquid librorum habebat in manibus. De quo plura memorantur à P. Andrea Perez de Riba, in historia novæ Hispaniæ lib. 5. cap. 23.

*Hernandes de Villafanne.*

V.

Anno 1584 Ludovicus Salman magister datus est; quo in munere tantum & laudis, & gratiæ retulit, ut & inter florentissimos, qui plures tum erant, in celeberrima illa Academia, Doctores excelleret, &

*Theologiam docet Salmantica.*





discipuli ad eum, quasi solus esset  
dubia sua frequenter referrent.  
Ipse vsus occasione non omisit  
los dexterè simul ad maiorem in  
virtute progressum incitare; di-  
cere solitus, miseram esse condi-  
tionem Religiosorum Doctorum  
nisi conarentur etiam in studi-  
virtutis promovere discipulos.  
Quia verò propter exercitia lit-  
raria, consueta diebus festis, &  
Dominicis, ei non licebat excu-  
rere ad pagos, ut Legione fecerat  
quoties ab illis excusare se potuit.  
omne tempus in excipiendis pe-  
nitentium cõfessionibus consum-  
psit: per septimanam autem eis  
qui majorum incrementorum  
capaces erant, stasis horis operam  
dedit.

## VI.

Vnicum annum relictus in hoc  
officio, ad alia fuit abstractus  
scholis: quòd etsi plurimum vale-



ret in illis, longè tamen plus videretur posse in gubernandis alijs: in quo genere qualis & quantus fuerit, infrà diceretur. Sed post septem annos, aut octo, revocatus Vallisoletum ad Theologiam docendam, non minore laude id fecit, quàm si nulla diversio muniũ, longè aliorum, intervenisset. Ità enim testantur jurati, tam acutè, tam appositè, tam nervosè illum proposuisse, & enodasse gravissimas difficultates, ut non ex humanitus acquisita, sed divinitus infusa scientia; neque ut homo, sed ut Angelus loqui videretur. Unde etiam illa, quæ dictabat in scholis, magni passim æstimabantur ab omnibus.

## VII.

Tantam sublimitatem doctrinæ ornavit nō minor animi demissio: quæ maximè apparuit in disputationibus: nam sive præsidebat,

D 4 tacuit



tacuit quantum ferebat mun-  
 praesidis, ut solus discipulus doct-  
 rum responsionum decus referre  
 siue oppugnabat, cum discipulus  
 videret sub argumento fatiscere  
 porrexit ei manum, & ansam pra-  
 buit solutionis arripiendae; & si  
 paullum apposite diceret, id  
 plicando ad honorem adduxit.  
 Neque verò vnquam ullius impu-  
 gnavit sententiam, nisi postulante  
 id officio suo, vel urgentibus, qu-  
 bus id honestè negare non potuit.  
 Hoc autè fecit ea modestia, qua-

*Per filiã* discipulus esset, non Doctor. Vi-  
*confessio,* debatur sanè DEVM delectari eju-  
*nis doce-* humiliatone; nam subduxit  
*tur de* lumen interdum, ut à difficultatibus  
*Theolo-* bus exire non posset, nisi ope alio-  
*gicis dif-* rum ipsi longè imparium, imò &  
*ficultra-* illiteratorum: quod accidit ei  
*eibus.* cum explicanti Mysterium S. S.  
 Eucharistiæ, repentè oborra est  
 tam atra, densaque nubes violenti-



rissimarum objectionum, præsertim contra conversionem panis & vini, in corpus, & sanguinem Christi, ut in Cathedra moram bene longam traxerit silens; auditoribus admirantibus, & aliquid humanitus ei contigisse existimantibus: nec ab ea perplexitate se tum expedire potuit, sed ab ædituo vocatus, ad alicuius feminae confessionem accipiendam, discessit. Erat illa ex ijs, quas Ludovicus in studio vitæ perfectioris instruxit: à qua rogatus, quid egerit, cum vocaretur, respondit, se versatum in explicando divino illo mysterio: subjunxit illa, sibi eadem nocte, cogitanti de illo, gravissimas difficultates objectas fuisse; quas etiam recensuit ordine: & erant eadem omnino, quæ illum vexarant in schola. Adjecit illa; sed & multas occurrisse sibi considerationes, & argumenta, quæ

omnisque  
D s rem



rem totam reddiderint sibi pl  
 nam ac facilem, omni difficultat  
 submota. Et retulit has considera  
 tiones, ac sigillatim diluit omnia  
 quæ in cōtrariūm ejus menti eran  
 objecta. Obstupuit ad ista Ludov  
 cus, & omni nube animi deterfa  
 conversus ad DEVM sustulit ma  
 nus, quòd per mulierculam erudi  
 tus esset, magnòque cum sensu  
 erupit in illa verba Christi: *Con  
 fiteor tibi Pater, Domine cæli & terræ  
 quia abscondisti hæc à sapientibus,  
 & revelasti ea parvulis. Ita Pater; qu  
 niam sic placitum fuit ante te.* De  
 posuit hoc apud quæsitores Mar  
 chio de Villar; cui, nescio in quo  
 rerum suarum articulo constituto,  
 Ludovicus ipse pro consolatio  
 ne narraverat, quomodo DEVS  
 aliquando soleat juvare per eos,  
 quibus minimè speres.

## VIII.

Postrema in literis Ludovici oc  
 cupatio



cupatio fuit Praefectura studiorum, qua multos annos functus est quàm accuratissimè, non sinendo quidquam exercitiorum praescriptorum omitti: vel opiniones alias doceri, quàm communes, aut valde idoneo fundamento subnixas, quo cuilibet viro docto meritò persuaderetur eius probabilitas. Quare diligenter legebat omnia, quæ dictata erant in scholis, & expendebat accuratissimè: quòd si quid minùs ei probatum esset, proponebat Magistris, audiebatque illos patienter: si verò non satisfacerent, nullo modo permittebat id eos defendere. Indè factum est, ut reveriti censuram, integritatem, & constantiam eius, admodum cauti essent in opinionum delectu: quos autem videbat abhorrere à novitatibus, multùm laudabat, grarias illis agèdo. Quando per corporis infirmitatem non poterat

*Committere ei Praefectura studiorum.*

*Aversatur novitas opiniones.*

sibi pl  
cultat  
nsidera  
omni  
ati era  
Ludov  
eter sa  
alit ma  
n erud  
n seni  
i: Con  
terra  
tibus,  
er; qui  
e. De  
es Mar  
in quo  
onstitu  
onsola  
DEVI  
r eos,  
vici oc  
upatio



poterat comparere in publicis  
concertationibus, eo saltem loco  
erat, in quo non conspici quidem  
ipse, sed omnia tamen posset au-  
dire: aut si neque hoc morbus  
permitteret, curabat fideliter  
referri, quidquid actum fuisset,  
merita omnes laude, & gratulatio-  
ne remuneraretur. Nunquam per-  
misit examinari quenquam è no-  
stris scholasticis, quin ipsemet in-  
teresset: & P. Alfonsus de Cano  
testatur, eum semper, in omni con-  
gressu Doctorum, obtinuisse insti-  
tuti magistri omnium presentium, quod  
adeò cōprehenderit omnia, licet  
nunquam audita sibi, ac si diu multa  
tūmque meditata haberet, & ipse  
met adhuc versaretur in scholis.  
Quando videbat eum, cujus pro-  
fectus explorabatur, non satis exa-  
minatori fecisse, charitate mortali  
arripiebat causam, ac tam clare  
facilique modo proponebat diffi-

cultu



cultatem, ut illam non ægrè dissol-  
veret, nisi qui indoctissimus esset.

IX.

Dum versaretur Ludovicus in  
occupationibus literarijs, à P. Clau-  
dio Aquaviva, quinto Præposito  
Generali Societatis, ad supremum  
apud nos gradum, Professionis  
quatuor votorum, admissus est:  
eo sanè dignissimus, ut cui nihil  
deerat eorum, quæ S. Ignatius re-  
quirit in promovendis ad hunc  
ordinem, ad quem nõ alios, quàm  
spiritûs & doctrinæ selectæ viros,  
& multum, diuque exercitatos, &  
in varijs probationibus virtutis, &  
abnegationis sui ipsorum, cum o-  
mnium ædificatione & satisfactio-  
ne perspectos, admitti voluit.  
Fecit professionem Vallisoleti 24.  
die Januarij anno seculi 1593. suæ  
ætatis 39. cum novendecim  
annis in Societate  
fuisset.

*Facit  
Profes-  
sionem  
solènem.*

CAPUT



## CAPUT VI.

GVBERNATIO PATRI  
LVDOVICI.

I.

**D**Vorum Collegiorum Rector  
fuit Ludovicus, Vallisole  
ni, & Villagarcienfis, in quo sim  
Magisterium Novitiorum habu  
de quo infra dicitur; nunc de  
gubernatione, in qua sibi ali  
impresserat, quæ S. Ignatius pr  
scripsit Rectoribus; videlicet  
rum officium esse in primis, or  
tione, & sanctis desiderijs totum  
*Oratio- ne juvat subditos.* Collegium, velut humeris suis  
sustinere: quod ipse quidem fec  
insigniter, nihil decernendo, quod  
non prius contulisset cum Deo  
licet exigui videretur esse momen  
ti: sed ea, quæ medijs humanis in  
tellexit non posse confici, multo  
impensius commendabat. Maje  
stati Divinæ, semper optato suc  
cessu



cessu. Ita Jacobus Vela, qui magno  
cum zelo, fructuque multas mis-  
siones obierat, cum venisset ad  
illum Villagarciam pleuriti labo-  
rans, magnoque desiderio tenere-  
tur vitæ longioris, ut posset ube-  
riore, sicut agebat, pœnitentia di-  
luere sua peccata, adhibitis pro  
eius impetratione etiam patronis  
cœlestibus; vi precum Ludovici  
repente mutatus, longè aliam in-  
duit mentem, quam nullis adhor-  
tationibus ab eo potuerat obtine-  
re. Siquidem à sacro, & precibus  
pro ipso factis, ad eum reversus  
Ludovicus invenit, omisso deside-  
rio vivendi, totum se permisisse  
Divinæ voluntati, & qui tota vita  
sua consueverat magna cum ari-  
ditate animi orare, nunc inundan-  
tem tenero sensu, & affectibus ar-  
dentibus amore cœlestium, sapius  
ingeminare illas voces Apostoli:  
*Gratias DEO, qui dedit nobis victo-  
riam*

*Impe-  
trat uni  
prompti-  
tudinem  
morien-  
di.*



riam per *JESVM Christum*, & *Vade*,  
 plenam vitæ melioris fiducia dicto  
 animam reddidit, in magno se muta  
 per metu Divinæ severitatis, & i facere  
 tegritate traductam: de quo plu vis a  
 bus scribit ipse Ludovicus in v bile fo  
 P. Alvarez cap. 47. præteritis, q pit, qu  
 ad laudem suam spectabant, sed vis re  
 ijs accepimus, qui rei præsent boru  
 fuerunt, maximè ab Alfonso B quam  
 mero, viro perquam gravi, & se peror  
 titatis, ac doctrinæ conspicua aliàs

## II.

*Alteri  
 copiam  
 concio-  
 nandi.*

Simile quid accidit Vallisole dem c  
 ubi cum repentina infirmitat popul  
 correptus quispiam, concionem cibus  
 quam oportebat, habere non po refer  
 se, & alter, qui ipsi sufficiebatur anno  
 eufaret se brevitate tēporis, quo cet P  
 vix trium horarum fuit, quib jorem  
 concio paranda erat, Ludovic quam  
 animo breviter ad orationem libera  
 converso, vultu placido lenite bus, q  
 percutiendo pectus illius, dixit suffici  
 Vad



*Vade, plus erit, quàm cogites.* Quo  
dicto alter subito sensit cor ita sibi  
mutari, ut nihil amplius dubitaret  
facere, quod petebatur, quantum-  
vis auditorium frequens, ac no-  
bile foret: atque ut meditari cœ-  
pit, quæ diceret, affluxit ei tanta  
vis rerum, & in dicendo copia ver-  
borum, ut ipse testatus fuerit, nun-  
quam se promptiùs, alacriùsque  
perorâsse: imò, cùm consuevisset  
aliàs nimio opere fatigari, tunc ei  
tantùm superfuit virium, ut eo-  
dem die sub vesperum denuo ad  
populum dixerit. Quæ omnia pre-  
cibus Rectoris adscripsit. Eòdem  
referri potest, quòd cùm quodam  
anno gravis incubuisset fames, li-  
cet Procurator diceret, non ma-  
jorem annonæ copiam esse domi,  
quàm necessaria sit, jusserit tamen  
liberaliorem stipem dari pauperi-  
bus. quàm alijs annis, & non solùm  
sufficiens frumentum Collegio,  
E sed



sed etiam superfluum fuerit. Quomodo  
omnes, qui noverunt, precibus  
Ludovici tribuerunt.

III.

*Promo-  
vet o-  
mnes in  
spiritu.*

Solitus est à subditis omnibus  
etiã senioribus, postulare sapius  
anno rationem cōscientiæ: sapius  
etiam agere sigillatim cum scilicet  
lasticis de rebus divinis, & per  
nentibus ad cujusque profectum  
in spiritu, scitè subijciendo illa  
quibus excitaret eorum fervore

*Omnia  
cū tran-  
quillita-  
te agit.*

Res agēdas ita ordinare, & acco-  
modare temporibus, nulli ut ex-  
sationi locum relinqueret, quod  
minùs omnia examussitate  
rent, ad regulam cujusvis officii  
validè se opponendo moribus  
troductis contra placita Superi-  
rum; nihil dissimulando. quod pe-  
peram factum esset; nihil relaxan-  
do, aut concedendo etiam gratia  
bus viris. Ità illi, qui in vicinis  
concionari debuit, multis argu-  
mentis

*Constan-  
ter disci-  
plinam  
urget.*



mentis petenti, ut uno die liceret  
sibi sine socio manere cum amicis  
quibusdam, constanter negavit.  
Ità etiam alteri viro gravi, petenti  
in suo conclavi asservare passulas,  
ut cum pro more suo nonnunquã  
jejunaret, esset ad manus, quo se  
refocillaret nonnihil. Concessit  
illam refocillationem quoties in-  
digeret, non tamen privatim, sed  
in communi triclinio. Sæpe tem-  
pore, quo secundum consuetudi-  
nem Societatis orationi vacandũ  
est, obibat ipse singulorum cubi-  
cula. Si quem notaret alio loco se  
detinere, quàm eo, quo erant obe-  
unda spiritualia, accedens eum  
suaviter commonefaciebat officij.  
Accuratos volebat omnes in suis  
muneribus, tam magistros ac di-  
scipulos, quàm confessionibus au-  
diēdis, aliisve ministerijs addictos.  
Si quis morbo impediretur, mu-  
nus ipse supplebat: id, quod inter-  
E 2 dum



dum ad plures dies, & mentis duravit.

## IV.

Neque minor ei cura fuit, ne quid ulli deesset è rebus necessarijs: ut suo quisque muneri tam meliùs attendere, & eo liberius urgeri posset ad observantiam disciplinæ, quo liberaliùs præberetur eis necessaria. Delectabatur quidem studio suorum in expellenda paupertate; sedulo tamen cavebat, ne per nimium ardore fractis viribus corporis, inutiliter evaderet ad majora DEI obsequia. Si quem tempore frigidò videret indigere stragula, suam ei dabat renitentibus præ modestia, dicebat solitus; *Accipe, faciliùs acquiesce ego aliam, quàm tu.* Facilis & liberalis fuit, in concedenda idonea temporibus remissione à studiis, ut recreati alacriores reverterentur ad illa: Solitus interim ipse

*Providet  
omnibus  
necessaria,*

corat



coram venerabili Sacramento pro  
ipsis orare DEVM, uti Job factitavit  
olim pro suis, inter eorum convi-  
via. Infirmorum ei cura fuit multò  
maxima: illis adesse creberrimè:  
sua apud eos negotia peragere, le-  
gendo, orando, cogitando, ne, si  
quare indigerent, opus esset eum  
advocare è suo cubiculo, cum ali-  
quo illorum incommodo ex mora  
tantilla: cum tanta commiseratio-  
ne illos tractare, ut magna confi-  
dentia ipsi crederent infirmitates,  
quas alijs non audebant aperire.  
Quando verò multi simul ægro-  
tabant, sicut eis compatiebatur,  
ita sibi gaudebat occasionē offerri  
caritatis exercendæ. Sic Vallisole-  
ti, cum Collegium haberet plenū  
ægotis, gratulabundus dixit cui-  
dam; *DEVS videtur velle implere  
desideria mea.*

## V.

Duo quædam gratam fecerunt

E 3 ejus



*Placi-  
dus, ac  
tenax  
est secre-  
ti.*

ejus gubernationem, placabilitatem  
& secretum. Agebat enim cum  
singulis vultu semper placido cum  
gravitate, nihil perturbationis pro-  
ferendo; in quacunq[ue] rerum  
& negotiorum varietate, ac multi-  
tudine, semper sibi similis, semper  
tranquillus. Nam fuit mentis  
pacissimæ, quæ multis rebus age-  
dis par esset: unde sic omnia ordi-  
nabat in suo cubiculo, ac si veni-  
retur in omnibus officinis. Fidei  
secreti omnes amabāt in eo, cum  
nihil occultorum defectuum in  
cognitorum unquam proman-  
surum ad alios: unde & magna  
confidentia detegebant ei suas  
miserias, quas nōrant in ejus pro-  
fessore commori. Nam si quando  
esset opus rem conferre cum alio  
tam cautè id agebat, ut nihil pro-  
deret omnino, quod esset silentio.  
Sicut etiam si quis reprehendi de-  
beret, id verbis paucis, itaque tem-  
perati



peratis faciebat, ut reus & culpam suam, & animum simul reprehendentis agnosceret omni perturbatione carere; quod in præfervidæ naturæ viro fuit mirabile. Si verò (quod rarum fuit) aliquis monitionis impatiens in voces incomptas erumperet, ipse continuò siluit, re in aliud tempus dilata, quo alter emendationi aptior esset.

## VI.

Quàm benignus alijs, tam sibi durus & rigidus fuit; ut adeò Superioriores coacti sint, ejus conservandi causâ, subijcere illum alteri, *Sibi met ipsi durissimus.* cujus arbitrio modus fieret ejus austeritati. Fuit is ordinariè Minister Collegij, cui quoad ea, quæ spectarēt valetudinem ipsius, obediebat instar Novitij, tametsi nō sine sensu pateretur præteriri se in cōmunibus oneribus. Villagarcia jussit Minister eum tractari, velut ægrotum: tulit hoc per aliquot dies; at postea rogavit enixè, ut liceat si-



bivesci cōmunibus cibis: quia boni exempli non sit, Rectorem habere delicatius. Tacuit minister, iussit nihilominus ei dari alios cibos tanquam infirmo: quos cū misisset, ut darentur alteri magis indigenti, allatos denuo tum quidem comedit, quòd videret Ministrum constanter id velle; deinceps tamen ut sanus tractatus est, quòd apparet vires ei à coelo præbere ut peculiari curâ non egeret. Idem ferè contigit Vallisoleti, ubi similiter causatus, non esse exempli. Rector lautius cœnet, cū diceret Minister, melioris exempli fore si etiã Rector obediat, fecit quantum primum; contestatus tamen, plurimum mollibus ac delicatis escis detrahere suæ valetudini, quàm si utatur cōmunibus. Quod agnoscens Minister, permisit eum postea suo modo vivere.

## VII,

Licet ex ijs, quæ diximus, per  
spicuum



spicuum sit, talem omnino Rectorem fuisse, quales optavit, & descripsit S. Ignatius; idemque viri, qui eum noverunt gravissimi, nominatim Jacobus de Sosa, magnis muneribus in Societate præclarus, restatum reliquerint, eum omnibus numeris absolutum Superiorem fuisse: nihilominus ipse gemebar sub hoc onere, quasi nihil ad hoc aut virium haberet, aut gratiæ: neque destitit urgere multis modis, donec ei valetudo immunitatem creavit. Quo tanto lætior fuit, quanto ( ut S. Franciscus dicebat ) certior *in pralatione casus, in laude precipitium, & in humilitate subditi, anima lucrum esse,*

## VIII.

*Iubetur  
inspicere*

Neque tamen ab omni munere *precipua* ad gubernationem spectante licuit *Collegia* esse libero. Instituit Claudius A- *Castella.* quaviva, Præpositus Generalis, in qualibet Provincia ternos, vel quaternos è gravissimis viris, quorum

E s erat



erat non gubernare, vel statuere  
aliquid pro potestate, sed inspicere  
solum in Collegijs sibi assignatis  
& observare, an agantur omnia  
vetere spiritu & instituto; & si qua  
invenerint minus rectè fieri, ubi  
hoc diligenter egerint cum superi-  
rioribus, ac primoribus viris,  
Præpositum Generalem edocuerunt  
rint, videre an emendentur ad mo-  
dum, ab eo præscriptum. Unde  
etiam non Visitatores, sed Inspi-  
ctores vocabantur. Jussus est ergo  
Ludovicus inspicere præcipua Co-  
legia Castellanae Provinciae: quo  
fecit cum tanta prudentia, dexte-  
ritate, fructu, & omnium gratia, &  
mirificis laudibus eum extulerunt  
& Salmanticense Collegium, ejus  
Provinciae præcipuum, cujus visen-  
di initium fecit anno 1398. Recto-  
re Josepho de Acosta, in tabulas  
retulerit, quanto solatio omnium  
& successu, religionis integritate  
ab eo consultum sit, solerter præ-  
struere



struendo viam omnibus incommodis, & suavis medijs Apostolicæ vitæ perfectionem promovendo.

## I X.

Sed eam lustrationem tum corporis imbecillitate, cum temporū infelicitate finire non potuit. Nam anno 1599. sævissima pestilentia totam Hispaniam pæne vastavit. Nam quocunque locorum devenit, quòd solum, absque socio, debilem, pallidumque, & quasi cadaver ambulans viderent, iudicarent eum pestem secum afferre, ac proinde excluderunt non tantum locis obscuris, sed etiam illustribus, ubi non erat ignotus; ut Palentiæ contigit, ubi licet exhiberet literas fide publica testantes, eum non transivisse per loca infecta, & Rector ejus Collegij, Jacobus de Sosa, tentaret omnia; tamē obtinere non potuit, ut reciperetur

*Pestilentia per Hispaniam.*



tur in civitatem. Coactus est ergo  
manere per noctem in vestibulo  
templi cujusdam suburbani, tanta  
majore animi sui gaudio, quam  
gravioze incommodo infirmi,  
fere exanimis corpusculi. Cùm  
Villagarciam venisset, etiam lo  
ingressa maximam edidit stragem  
præquam ullo in loco Hispaniæ  
Hæc insignis materia fuit char  
tatis Ludovici, qua efflagravit in  
rum in modum: siquidem domo  
& foris apud egrotos assiduus, qu  
cunque re poterat, eos adjuvit  
non obiter aut semel eos tantum  
accedendo, sed bis terte in die  
per integras horas manendo cum  
ipsis, licet in angustiis non raro  
tugurijs decumberent; atque hoc  
sine omni amuleto, quasi tangi  
peste non posset. Neque curavit  
nostros tantum, dum viverent, sed  
etiam defunctos in tumultu solo  
deposuit, ne quis alius afflaretur  
veneno

*Servit  
peste la-  
boranti-  
bus.*



veneno; licet non deessent in Collegio plures, qui hæc officia præstare possent, & expeterent: sed ipse nullum admisit tam piæ operæ socium, asserens se nulla re alia posse prodesse Collegio. Quæ omnia idoneis testimonijs Antonij Montefini, & aliorum, qui tantis exemplis interfuere, comperta sunt.

X.

Ad gubernationem refertur etiã officium Consultotum Provinciæ, quorum non est definire quidquã sed consilium & sententiam suam dicere, definiendi potestate Superiori relicta. Sæpius huic admotus est Ludovicus, quod magna semper & modestia gessit, & autoritate. Nam & illius iudicium tum Præpositi, tum ceteri Consultores plerumque secuti sunt, eum etiam consulere soliti, quando id munus non habuit. Proferebat, cum ipse erat

*Fit Consultor Provincialis.*



erat loqui, suam sententiam, cum  
 gravi pondere rationum; non  
 men urgebat eam: imò si proba  
 lora quis attulisset, nō ægrè dis  
 debat ab ea, tametsi alter ipso  
 nior esset. De his autem, quæ a  
 tata fuissent, cum alijs, quàm cu  
 Consultoribus loqui, piaculo d  
 xit. Nec minor illius authorita  
 fuit in Congregationibus totius  
 Provinciæ: nam Generali ne  
 teresset, obfuit infirmitas corp  
 ris.

## CAPUT VII.

LUDOVICI PRÆFECTI  
*Spirituales.*

I.

*Instruit  
 Novi-  
 tios.*

**D**iversis temporibus Ludov  
 cus formando Novitiorum  
 & perficiendo, promovendoque  
 veteranorum spiritui præfectus  
 fuit. Sub finem anni 1585. Salma  
 tica Villagarciam venit, sociu  
 Hiero



Hieronymo Ripalda in Novitijs instruendis futurus: at illo propter supervenientes turbas brevè aliorum profecto, totum onus Novitiorum, ac Patrum tertiæ probationis, unà cum Rectoratu, Ludovico soli incubuit; cui, quòd per atarè, & aliorum, quæ ad illud requiruntur, decorum defectum, se parem non duceret, nõ submitit se priùs, quàm per orationem cognovisset, id esse voluntatis Divinæ. Nam & lumine peculiari, & alijs, à DEO sibi tum exhibitis, favoribus animatus, magno se animo, ac fiducia accinxit ad opus.

I I.

Principiò igitur omnibus præ-  
lucere facem illustrissimæ virtutis;  
incedere in depili veste, qualis Novitiorum esse consuevit; purgare  
loca immundiora domûs, letamen  
deferre ad sterquilinum, infirmis  
ministrare, verrere pavementum,  
lava-



lavare vasa, nulla in re quantum  
 molesta sibi parcere, aut eximi  
 esse supra Novitios. Et quia dies  
 tos absument negotia, non  
 orationi, ac cœlestium contem-  
 plationi addixit, integras interdum  
 traducendo coram Venerabili  
 cramento, & singulorum suorum  
 necessitates ei cōmendando, per  
 missa quotidie flagellatione per-  
 lixa, & minimè leni brachio.  
 quādo somni per brevis causā re-  
 ret ad cubiculum, in vestibulo  
 ciebat se in scamnum, ac postea  
 revertebatur ad orationem, quod  
 sæpe totis noctibus in eodem  
 supplex, genibus pronis produxit  
 neque ulla re se passus est impediri  
 ab illa, nisi si quos ægrotos domo  
 haberet, quos consuevit inter-  
 fere, & qua posset solari.

## III.

*Satagit* Hæc studia ipsius, tam illustri  
*Novitiorum.* cæteri non segniter conati sunt  
 imitari.



imitari: quos & quotidianis allo-  
 quijs multum accendit, ut non  
 raro audirent eum cum lacrimis.  
 Distribuerat vero inter illos tem-  
 pus, ut septimo quisque die rerum  
 suarum eirationem daret, ac do-  
 cumenta proficiendi acciperet.  
 Assuefaciebat illos ad studium o-  
 rationis primum, & memoriam  
 affectuosam DEI praesentis; quam  
 etiam, cum illis forte fieret obvia,  
 brevi verbo revocare solebat. De-  
 inde ad victoriam sui, & abnega-  
 tionem provocabat, praesertim  
 honoris & aestimationis propriae,  
 ut adamarent opprobria Crucis,  
 & insignia Christi. Quocumque  
 autem tempore ad ipsum veniret,  
 excepit eos magna cum dulcedi-  
 ne, & auditos, inflammatosque,  
 cum consolatione dimisit; quia  
 consilia ipsius tanquam a caelo de-  
 missa accipiebant: quo etiam fa-  
 ctum est, ut omnium animos velut

F in



in manu haberet, ac ceræ instar, sicut id ag  
xilis in omnem figuram. Sed & tædium  
creationis tempore, mira cum mun  
suavitare, ac varietate loquebat tioni  
de rebus divinis, ut omnes ab e mi ca  
ore penderent. Narrabat eis no (qui  
nunquam favores cœlestes, quib circa  
animarentur ad virtutem: sed t ret L  
vidit illos animadvertere, quod cubio  
cet recitarentur, quasi obtigisse tienti  
alteri cuiquam, ipsi tamen even habu  
rint, deinceps ab eorum recu Viden  
sione abstînit.

## IV.

*Divini-  
tus eorū  
arcana  
cogno-  
scit.*

Nonnunquam DEVS ei patebat  
cit arcana suorum subditorum  
sive ut illos validiùs ad meliora in  
pelleret, sive ut meliùs præmu  
ret contra periculum aliquod im  
minens, sive denique, ut cautio  
res, attentioresque efficeret. No  
vitium quendam Villagarcia m  
serè vexabant scrupulosæ formid  
nes; cui dixit Ludovicus, diabolus



id agere, ut ipsum praecipitet in-  
radium rerum spiritualium, ac de-  
mum in contemptum, ac despera-  
tionis voraginem. Postea cum ani-  
mi causa cum Jacobo de Miranda  
(qui tum Grammaticam docebat)  
circa aedes Novitiorum ambula-  
ret Ludovicus, de repente aperto  
cubiculo illius, vidit eum ex impa-  
tientia humi abijcere, quidquid  
habuit librorum spiritualium, &  
*Videni*, inquit, *hoc agere diabolus*  
*per scrupulos, ut te adigat ad impa-*  
*tientiam?* Et mox iterum clausa  
janua, spatari perrexit. Alfonso  
Vasquez, item Novitium, qui po-  
stea magnae virtutis, & doctrinae vir  
fuit, mortuus anno 1649. impor-  
tuna sollicitudo de rebus, quae ge-  
rebantur in ejus patria, pæne ad  
consilium poenitendum adduxe-  
rat. Obambulanti ante suum cu-  
biculum, occurrit Ludovicus, &  
*ne te discruciet*, inquit, *charissime, id*

F 2 quod



quod cogitas : omnia jam feliciter  
 peracta sunt : nominando finem  
 qui, & quomodo egerint. Et cu-  
 dicto sic absterfa fuit illius me-  
 tota illa vexatio, ut ipse scriptor  
 statum reliquerit, nunquam se  
 plius illa cura fuisse pulsatum. Ali-  
 Novitius ejusdem nominis, Av-  
 postea defunctus anno 1627. cu-  
 in summo, nescio cuius, inter  
 molestiæ conflictu esset, occurre-  
 ei Ludovicus unam, alteram ve-  
 tionem dixit, qua penitus even-  
 omnia, quibus affligebatur, pax  
 tranquillitas animi plena est re-  
 dita; multum admiranti, quom-  
 do perspecta essent Ludovico, qu-  
 intimis animi sinibus clausa  
 nuerat.

## V.

*Succur-  
 rit vexa-  
 to à de-  
 mone.*

Alium Novitium Ludovicus  
 jusserat continere se in certo cu-  
 biculo, quod eum diabolus irā ex-  
 gitaret interdum, ut videretur  
 actu



actus in furias. Quadam die cum ex vicino quodam loco domum revenisset, recta, nondum depositis calcaribus, properavit ad ejus cubiculum, reperitque jam explorantem cultro gulam: & cum diabolo, veteri homicida, pepulit ab eo præsens exitium. Liberalibus, procurator nescio quid epuli delicatioris sibi missum acceperat, & clam cum aliquibus absolvebat. Supervenit ex improvise Ludovicus, & aperta sine pulsu janua, dixit hæc pauca: *quomodo hæc sunt? & absque venia?* statimque abiit: agnoscentibus illis, hanc ipsi notitiam esse ab alto, cum id agerent occultissimè, nullo hominum, conscio. Ex quo factum est, ut nemo deinceps licenter aliquid faceret, sine concessione ipsius, quod viderent ei omnia divinitus innotescere.



## VI.

*Exhortatur  
potenter.*

Adhortabatur tirones tanto ardore, ut cum eum quondam audisset Doctor Mercatus, Philippus ac. III. primarius Medicus, dixerit quis unquam credidisset P. Ludovico in tam debili corpore tantum esse virium? Mediusfidius ipse habet alium medicum, à quo hoc robur ac sanitas provenit, ope & medicina humana non eget. Petierant enim, desiderio ipsius conservandi, præscribi à Medico moderationem rigoris, humanitate intolerabilis tali corpusculo. Sed ille conspicatus vitam ejus excedere humanam scientiam, ipsius suo sibi modo permisit. Qui non tantum nihil remisit, sed etiam in gravescens morbis, pari studio peregit omnia, quæ sui officii & consuetudinis erant: & quando lectulo affixum tenebat vis morbi ad se vocatos Novitios, ita instruebat

bat, f  
penit  
prece  
audita  
maria  
ipsi: e  
ante r  
diviss  
ad Ne  
pressa  
vam,  
aurib  
lis sui  
sibi in  
non t  
nibus  
gere p  
xit, q  
Bis  
Camp  
rum  
Ludo  
ritui



bat, solabatur, inflammabat, ut  
penitus impressa mentibus ejus  
precepta, multis annis, quasi recens  
audita tenuerint. Id quod in sum-  
maria relatione de illo testati sunt  
ipsi: quorum unus sic perhibet, se  
ante triginta, vel plures annos au-  
divisse adhortationem Ludovici  
ad Novitios, tanta efficacia sibi im-  
pressam, ut saepe postea quasi vi-  
vam, & recentem vocem ejus in-  
auribus, & faciem dicentis in ocu-  
lis suis sibi sit visus habere. Id unum  
sibi indulsit in flagrantia morbi, ut  
non tam diu precaretur flexis ge-  
nibus: quamprimum autem sur-  
gere potuit, pristino more perre-  
xit, quam diu potuit.

VII.

Bis Villagarciae, semel Medinae Praefectus  
Campi, Novitiorum, ac Tertiano-  
rum Magister & Instructor fuit  
Ludovicus. Sed Veteranorum spi-  
ritui praefectus Vallisoleti cum  
esset,

F 4

esset,



esset, omnes magno cum gaudio  
 suas animas, & conscientias posu-  
 erunt in manibus ejus, certi magni  
 rum sub ejus auspicijs in virtutum  
 progressuum: quod etiam breviter  
 paruit. Nam ejus exemplis & ma-  
 gnitudo summus in eo Collegio  
 citatus est fervor, præsertim  
 rum, qui studijs literarum addi-  
 fuerunt. Atque, ut vario usu cog-  
 verant nihil eum latere, quod  
 nus rectè vel agerent animo,  
 designarent illo absente, sic erant  
 cautissimi, ne quid culpæ conti-  
 herent: ac si, ut homines summi  
 aliqua se labe aspersos norarent,  
 verebantur subire illius aspectum.  
 Neque vana fuit ea persuasio: quod  
 expertus est quidam è Theologia  
 studiosis, qui cum languore animi  
 subeunte, omisisset aliquandiu  
 nire ad illum, rerum spiritualium  
 gratia, redijt tamen; etsi non  
 cum fervore, ac studio, quo prius  
 Ludov.



Ludovicus, quasi inspexisset quid  
ageretur in ejus animo, dixit; Ego  
his, qui consulunt me de spiritu,  
respondeo sicut ipsi affecti sunt,  
repidistepidè Ex quibus intellexit,  
suum illi tædium ac teporem igno-  
tum non esse. Sed & illud animad-  
versum est, cum quacunq; mœ-  
stitia, & animi turbella jactatis,  
consuesse duobus verbis restituere  
pacem & gaudium. Quod evenit  
cuidam Theologo, qui cum se  
triduo, ex more Societatis, cum  
alijs æqualibus pararet ad reno-  
vandam sacramentum, quo Deo  
se obstrinxerat, simul ac Ludovico  
aperuit mœrorem, ac metum.  
quendam inanem, quo, nescio  
unde concito, tenebatur, se duo-  
bus ab illo verbis non tantum li-  
beratum, sed insuper magno sola-  
tio delibutum expertus, ilicò se ad  
templum contulit, DEO grates  
actus.

F 5 VIII.



VIII.

*Salman-  
tica tur-  
bato cō-  
ponit.*

*Epoten-  
rer ad  
virtutē  
inflam-  
mat.*

In Salmanticensi Collegio Solere  
pam infando, ac detestabili  
cietate, spiritu ambitionis perc  
domesticam pacem ita turbave  
ut nō videretur facilè, nisi per  
dovicum posse restitui. Evoc  
ergo Vallisoletto, ad idem ibi  
gēdum officium, brevì compo  
omniū animos, illo solo excep  
qui, quòd nullam curationem  
mitteret, à Societate, ut noxi  
ac putre membrum, recisus  
reliquos omnes Ludovicus  
agrè pellexit in amorem sum  
virtutis: quia ab ejus ore, velut  
ætna quadam cordis accenso,  
bat oratio. Unde etiam, quan  
socijs, familiaria curantibus,  
quentem diem argumenta  
tationis dictabat, quotquot  
in Collegio, etiam Sacerdotes,  
venerunt ad eum audiendum,  
firmantes se magis accendi ver

ejus, c  
Solere  
sta, M  
rus d  
sap  
Doct  
Suare  
ve  
in Th  
habu  
rebus  
erat:  
tus ef  
se tot  
prop  
Theo  
mire  
dovic  
quat  
rum  
No  
ranti  
tra d  
eju



ejus, quàm in ipsa fere meditatione  
 regio solerent. Hos inter Josephus Aco-  
 bilita, Michael Marcus, Christopho-  
 sperius de los Cobos, & alij gravissimi  
 arbaveac sapientissimi viri, ac Theologiae  
 si per Doctores fuere; neque Franciscus  
 Evoci Suarez dedignatus est illum audi-  
 m ibi ire, velut magistrum spiritus, quem  
 ompo in Theologia discipulum quondã  
 excep habuerat. Omnium etiam suis in  
 onem rebus perplexis certum refugium  
 noxi erat: quod, ut alios taceam, exper-  
 cibus tus est Petrus de Godoy, qui quòd  
 cus ha se toto die, magna cum cura, ad  
 o sum propugnandas postridie ex tota  
 velut Theologia theses paraverat, dor-  
 nso, mi-  
 , quam mire non potuit; questus hoc Lu-  
 dus, in-  
 ta me quatuorve ( quot petebat ) hora-  
 not era rum somnum obtinuit.

## IX.

Non minor ei cura fuit agro- *Cura*  
 rantium; horum unum septies in- *ejus de*  
 tra duas horas, magno cum sensu *agrotis.*  
 chari-



charitatis; alium uno die de tempore  
 novies, alium sæpius intra idem ut idem  
 tempus invisit, ut de observari Anto  
 nibus morbi accuratè posset educer  
 cere medentes. Quæ causa fuit, ut  
 omnes, qui eum norunt, gratulorur  
 rentur sibi, aut optarent eodem tamè  
 loci, quo ipse esset, posse vivere  
 quòd ejus exemplis, alioquin depre  
 consuetudine plurimum se penerit  
 cturos crederent. Verùm non  
 Salmanticensibus licuit eo fieri perse  
 quia ingravescentibus morbis, rãsse,  
 pso anno Vallisoletum, ad av par e  
 patriam, remitti debuit. Vbi Gran  
 tis annis in præfectura spiritus dis in  
 complures ad eximiam sancti Valli  
 tem provexit: quorum res aetati  
 copiosè descriptas habemus. In  
 eos eminet Michael Soler, de  
 Ludovicus ipse, cui perspectissim  
 erat, indubitatè pronunciavit,  
 lum inter sanctissimos homin  
 numerandum videri, quos eorum  
 N

*Virtus*

*Michae-*

*lis Soler.*



lie deo pore haberet in vivis Ecclesia. Nam  
 tra ide ut idem de illo scripsit anno 1623.  
 ervati Antonio de Arannas, licet non  
 osset duceretur à Deo per vias inusita-  
 usa fut tas, revelationum, aut spectacu-  
 , gran lorum cœlestium, extra ordinem  
 t eode tamèn, & magis admirabiles fue-  
 e viver runt ejus virtutes, quàm in ullo se  
 oquio deprehendisse Ludovicus memi-  
 a se pr nerit. Eas exhibet peculiaris histo-  
 m non ria vitæ ipsius, unde hîc referre su-  
 t eo fr persedeo, contentus hoc memo-  
 orbis râsse, quòd cùm longè majoribus  
 ad av par esset, annos triginta primis  
 Vbi n Grammaticæ Rudimentis docen-  
 spirit dis impenderit; sanctè mortuus  
 sanct Vallisoleti 20. die Augusti 1615.  
 res a ætatis suæ septuagesimo.

C A P U T VIII.

OFFICIA LUDOVICI  
 erga Externos.

**N**ON minore industria, fru-  
 ctuque



*Munus  
Confes-  
sarij quo-  
modo  
obierit.*

Atque se Ludovicus alijs, extra  
Societatem, impendit, privata  
dirigendo eos, qui ad perfectio-  
tendebant ejus auspicijs; publi-  
concionando, & exhortando.  
primis ergo permagni facieb-  
munus Confessarij, quod com-  
tales proximè restituantur in-  
tiam conditoris, exerceatur om-  
genus misericordiae, & impleat  
officium Sacerdotis, quod est  
solum offerre Deo corpus Christi  
sed etiam condonare peccata  
nique non exigua in eo difficultas  
ac molestia sit exhaurienda, quo-  
cultius, eo remotius à periculo  
plausus humani, cui expositum  
munus concionandi. Multi enim  
sacrae confessionis gratiam venientem  
ad eum, non è vulgo tantum, sed  
etiam summi ordinis Principes  
Proceres, Antistites: quibus opor-  
tam dabat sine discrimine, pro  
unicuique videbatur congruere  
atque



atque id verbis quidem paucis, tam  
potentibus tamen, concinnis, ac  
vivacibus, ut omnes magno cum  
solatio, & satisfactione ab eo rece-  
derent; éstq; animadversum, quot *Oratio*  
quot eum accessere constanter, *incitat*  
magnos in familiaritate DEI, & vi- *ad victo-*  
ctoria sui ( quæ duo spectabat *oriam sui.*  
mnis ejus adhortatio ) fuisse pro-  
gressus. Nolebat loqui cum femi-  
nis extra confessionale: quare vo-  
catus à quadam ad colloquium, ut  
eum videre posset, ac nôsse de fa-  
cie, jussit eam, si non placeat ire  
ad confessionale, vocare alium  
quemlibet. Multo minùs adibat  
earum domus, nisi morbus exige-  
ret: quia non conveniat dignitati  
Sacerdotis, circumferre benefi-  
cium absolutionis per domos; cum  
id sit veré pœnitentium, quærere  
animo demisso Sacerdotem, qui  
eos à vinculis noxarum absolvat.  
Cum per infirmitatem ad agros *Studenti*  
itare



juvandi  
agros,

itare non posset, utebatur jume  
to, socio ad latus cavente, ne de  
deret. Ac licet aliquando pra  
bilitate non posset ascendere  
scalas ædium, quam primum tam  
ad lectum ægri consedit, ei tante  
virium aderat, ut officio fungi p  
set, quasi non fuisset infirmus  
vestigio tamen, re peracta, redi  
ei prior debilitas. Idem evenit  
rarò, cùm in confessionali vix  
mam recipere sineret infirm  
tas, & qui viderunt, ut ei parceret  
in alium diem differre vellent  
negotia; non permisit illos abire  
sed iussit ea proferre, sensitque  
spiritum ac vigorem, donec op  
esset, abunde suppetere. Vocat  
ad infirmos, accurrebat omnib  
intermissis, quæ tum habebat p  
manibus, licet ipse quoque for  
infirmus; unde cùm femina qu  
dam post multas & horribiles d  
tas, execrabilem animam in ocul  
evom

evom



evomisset, prius quàm ad eam perveniret Ludovicus, aiebat, si qua in se fuisset mora, dolorem ejus tarditatis nulla usquam ratione sibi eximendum fuisse.

II.

Ut non ægrè ferebat, si quis, *Voluit*  
deserto se, mallet apud alium sua *pœnitentibus li-*  
peccata deponere; ità non facile *bertatē*  
recipiebat eos, qui deserebant il- *esse eli-*  
lum, quocum agere prius consue- *gendi*  
verant. Ità cuidam virgini, suorum *Confes-*  
importunis hortatibus adactæ, ut *sarium,*  
alteri Sacerdoti confiteretur, qui  
magna cum opinione sanctitatis  
in civitatem venerat, libenter id ei  
concessit, cum ista monitione, ut  
non permitteret se domi visitari ab  
illo, sed confiteretur in templo.  
Cujus mutationis cùm illam brevè  
pœnituisse, non ampliùs eam ad-  
misit, donec à cœlo, verbis expres-  
sis, inter preces est monita, ne ullo  
alio, quàm Ludovico vitæ suæ mo-

G derato-







vicius censuit, multis licet impro-  
bantibus) acta, ex Hispania Lon-  
dinum pervenerat, & cum selectis  
ibi virginibus, in conspectu Regis  
alieni à Religione Catholica, in  
una simul domo sanctissimè vixe-  
rat: prout uberius perhibet ejus  
vita, à Luisio Munnocio descripta.

Altera fuit Mariana de S. Joseph, *Funda-*  
fundatrix Recollectarum S. Au- *trix Re-*  
gustini, peculiari DEI mandato, *collesta-*  
Ludovici consilij usa; ut videre *rum ab*  
est in ejus vitæ cap. 15. Hic annūe- *illo diri-*  
res Menciā de Padilla, summis in *gitur.*  
Societatem, ac pauperes benefi- *Mencia*  
cijs, multo que magis heroica vir- *de Pa-*  
tute, & sanguine nobilissimo præ- *dilla.*

stantem. Sed maximè conspicua *Marina*  
fuit Marina de Escobar, Vallisole- *de Es-*  
tana virgo, prodigio similis. Quæ *cobar.*  
vitam usque ad annum octogesi-  
mum produxit, sine omni labe  
gravioris noxæ, ne leviter quidem  
unquam tentatâ suâ castimonia,

G 2 sed



sed gravissimis exercita doloribus  
corporis, per annos ad eò 50. quorū  
ultimis 30. non potuit è lecto  
surgere; imò sepe ne movere  
quidem integris mensibus, insuper  
etiam exquisitis, ac diris exemp  
cruciata à dæmone. Interim tantū  
ardore flagrans amoris erga Deū  
ut fatentibus Medicis, conservari  
non posset in vivis, nisi Divina  
tentia. Assiduis quoque recreatio  
alloquijs cœlitum, & edocta de  
rebus futuris, longè distantibus  
canis, & summis mysterijs: sic  
gens familiariter cum DEO, &  
mul cū hominibus, ac si duas  
mas, ac vitas haberet. Multa mira  
culo fecit ac dixit, quæ certis autē  
ribus, testibusque probata facta  
Senatui, pluribus hîc referre non  
attinet, peculiari quondam pro  
ditura volumine: quæ Ludovicus  
ipse sex libris deduxit usque ad  
ptuagesimum annum ejus ætatis  
cū



**C**um per annos triginta omnium rerum suarum virgo illi rationem dedisset, quas rigidissimo examine solitus erat, ipsa sic petente, discutere. Illud hic omittendum non duco, quod suis doloribus, quos è spinea corona, & vulneribus manuum ac pedum sensit, Christus<sup>m</sup> eam dignatus fuerit; nullo quidem vestigio in manibus ac pedibus<sup>m</sup> conspicuo, nisi quòd in eis tactu perciperetur cavitas quædam: lateris autem vulnus oculis patuit, ac sanguine cum aqua stillavit. Cum autem senio, morbis, & minimo cibo, deformata fuisset, quando divinum epulum sumebat, elegans erat, facie plena, & rosea, instar Angeli, ac vires corporis instaurabatur. Cubiculum ejus nihil omnino tetri odoris habuit, sed erat quasi campus apertus, qui perfletur suavibus zephyris; licet semper clausum esset, sine alio lumine,



mine, quàm candelæ aut lampadis  
ut medici admirati, tot annis, apud  
feminam, graviter infirmam, in  
occluso cubiculo nihil esse grave  
olentiæ, licet nihil odoramento  
rum adhiberetur, judicârint hoc  
ab altiore virtute provenire. Preter  
custodem, decem alij Angeli, in  
forma juvenum scitissimorum  
aderant ei semper ad solatia, opem  
& consilia. Et cum non sine tor  
mento cibum sumeret, eiq; Chri  
stus gratiam vitæ sine cibo servan  
dæ offerret, recusavit modeste, di  
cendo; cum & ipse, & sanctissimæ  
ejus Mater comederint, se quoque  
cibo uti malle; quia homo sit mor  
talis & miserabilis, non Angelus.  
Multorum sermone celebratum  
est, eam non semel tantum ex His  
pania translata divinitus, in  
Germania præsentem fuisse Regi  
Suecorum Gustavo; & quia cognosc  
rat è cœlo, cum anima omnium  
fere

Lu  
fere,  
præsta  
tis co  
gion  
dem t  
nequ  
Ne  
num,  
sam fr  
dovic  
sum  
tis & c  
cuius  
vires  
nulla  
elatio  
missio  
cum t  
ingen  
boli s  
totis  
bus, c  
const  
fere



fere, quæ tunc erant in mundo, præstantissima donatum esse, multis conatam ad Catholicam Religionem convertere. Quod equidem tabulis probatum non habeo; neque tamen arbitror incredibile.

IV.

Neque verò cava specie imaginum, vel diabolicis præstigijs delusam fuisse, magnis argumentis Ludovicus collegit; quæ fuerunt, summus nitor, & castimonia mentis & corporis, cum horrore culpæ cuiusvis: maxima inter tantos favores cœlestes animi demissio, quæ nulla unquam gloria pulsabat, nec elatio: cogitatio semper absque remissione intenta in DEI, magna cum tranquillitate, præsentiam: ingens cura, ne qua sibi fraus diaboli subreperet; quo factum est, ut totis viribus obstiterit his affatibus, donec ipsi divinos esse cerò constaret: accessit ardens deside-

*Signa  
boni spi-  
ritus, nō  
diabo-  
lici.*

G 4 rium



rium patiendi multa DEI causa, & in acerbissimis doloribus æquitate animi, & mirus consensus cum DEO: studium vehemens alienæ salutis, & in miseris aliorum sensu tenerrimus: postremò cupido de refectionis alienæ, ut nihil quidquam suarum rerum celaret animi suum moderatores, nihil suo sensu, iudiciove auderet. Quæ omnia, cum in ista virgine cumolata cernerentur, nulla potuit præstigiarum, fallaciarumve locū habere suspicio. Cū autem Ludovico per mortem sibi crepto non parū doleret, ipsi illi de cœlo gloriosus adfuit, frequentissimè ad eadem officia, quæ illi vivens præstiterat, consolando dirigendo: donec eum post annum novem secuta est, nono die Junii 1653. Christo cum innumeris conciliis animam ipsius deducente, omni autem ordine funus ejus maximis honoribus profecuto.



V.

Insignem Ludovicus dexteritatem habuit in S. Jgnatij exercitationibus, quibus & nostros homines, & externos, maximo eorum fructu excoluit. Et nostri quidem gaudebant eas obire sub illius auspicijs; quin & expetebant, ut alijs ex domicilijs, earum gratia, liceret sibi proficisci ad illum. Quod quidem Luisio de Valdivia prosperrimè cecidit: Nam super illa verba divini Vatis: *Bonus es tu, & in bonitate tua doce me justificationes tuas*, tot ei considerationes admirabilium, & efficacissimorum sensuum dictavit, ut postea contestatus coram sacro iudice sit, illorum se lumen, ac dulcium animi motionum, longo postea tempore sensum habuisse & fructum. Jbi certè ad Indos proficiscendi cepit consilium, quod Ludovico probante secutus est, innumerabilium

F 5 homi-

Valet  
Ludovicus  
in  
traden-  
dis exer-  
citijs.



hominum salute. Similem ex illa utilitatem retulerunt aliarum Religionum familiæ. Abbas Cisterciensis Medinæ Campi talis ab his exercitijs rediit ad suos, ut exemplo suo maximam Cœnobio suo intulerit lucem, omnibus ad imitationem accensis. Alius Ordinis Carmelitani, magnæ inter suos auctoritatis, nō dubitavit asserere, quòd si semper duraret flamma, quam verba Ludovici in animo suo accenderant sub exercitijs, haud dubiè se in numero Sanctorum futurum, illamque sibi visum fuisse canalem quendam divini amoris, quem largiter infunderet, quibuscum agebat. Antonius Pimentel, Comes de Luna, inter exercitia doctrinam ejus, velut aliam à cœlo, non nisi flexis genibus audire solitus, & singulari demissionis exemplo, nostris hominibus in triclinio ministrare dignatus



tus est, tantus Princeps: qui cum paulo post orbaretur conjugē, in flore ætatis lectissima femina, tam generosè hoc tulit, ut appareret eum ab exercitijs prodijisse meditatū ad omnes casus adversos. Post illa verò sepe ab arce sua, quatuor leucas distante, veniebat incomitatus de nocte, ut cum Ludovico de animæ suæ rebus agere posset sine arbitris. Nec mirum est, illius verba tantum ponderis habuisse, cum exercitiorum argumenta distabat; quando ipsemet sic mysteriorum illorum æstimatione commoveri solebat, ut totis artibus contremisceret, & suum pariter conclave concuteret: quod olim accidit ei, cum divinæ Majestatis erga sceleratos severitatē attentius considerasset.

VI.

Ex hac affluentia lucis internæ, qua res divinas contemplantur, nata



Concio-  
nandi  
vis in  
Ludo-  
vico.

nata est etiam illa vis dicendi per  
concione, qua magnas fecit con-  
versiones animarum ad æterna.  
multos commovit ad obeunda  
exercitia, ut quæ audierant, peni-  
tius considerarent per otium: mul-  
tos ad humana deserenda deduxit  
in Cœnobîa: plerisque excussit  
lacrymas, & imo ex corde suspiria.  
Concionatus est autem Villagat-  
ciæ, cùm Rector esset, omnibus die-  
bus festis, & quibus Salvatorem na-  
tum, & à morte redivivum Christiani  
celebrant, vel expectant. Sed cùm  
per debilitatem virium corporis  
non amplius posset conscendere  
suggestum, nec in eo consistere  
pedibus, deinceps è plano dixit in  
sedili, per loca frequentia, & per  
Monachia Virginum; quo in ge-  
nere multum excelluit. Hoc nota-  
tum est, cùm in sermone familiarum  
nonnunquam hæsitaret lingua, in-  
ter concionandum & exhortan-  
dum

dum  
proflu-  
ba ser-  
tem a-  
ut se-  
dome-  
collig-  
præfic-  
dum,  
ne ple-  
stere,  
Illud  
terdū  
indie-  
cūm  
lum  
cum  
Nam  
surge-  
ullun-  
in m-  
enim  
mini-  
perfe-  
dum



dum nihil unquam offendisse, sed  
profluentia æquabili potentia ver-  
ba sententiâsque fudisse: tanto au-  
tem ardore postremis annis vitæ,  
ut se post unam exhortationem  
domesticam ægrè per aliquot dies  
colligeret: nihilominus tamen  
præsides id officij petebant inter-  
dum, quod ex unica ejus allocutio-  
ne plus emolumentum viderent exi-  
stere, quàm è pluribus aliorum.  
Illud obiter dixero, excidisse illi in-  
terdum cum lacrymis voces, quibus  
indicaret, quo ipse animo foret: ut  
cum dixit, se si quando erravit, nul-  
lum tamen unquam foedus inijsse  
cum ullo etiam levissimo vitio.  
Nam licet humanum sit labi, re-  
surgere, luctari; nunquam tamen  
ullum peccatum esse admittendum  
in morem & consuetudinem: illa  
enim re nihil esse perniciosius ho-  
mini, qui debet ad absolutionem,  
perfectionemque virtutum con-  
tende-



tendere. Alio tempore dixit, se nullum vitæ modum, aut religionem Deo gratiorem, perfectiorem non novisset, quàm nostra sit, protinus concessurum ad illam. Nunc autem se invenire in ista, quidquam cor suum desideret: quibus verbis in auditoribus non parùm instituit amorem intendit.

## CAPUT IX.

LVCVBRATIONES ET LIBRI  
scripti à Ludovico.

I.

*Divinitus impellitur ad scribendos Libros.*

**Q**UOS vrit ignis veri amoris divini, otiosos & inertes de gere non sinit: semper aliquid moluntur in ejus honorem & obsequia. Cùm igitur ad alia non superpetere vires, & satis operis facere videretur Ludovicus, quòd viveret; cœlesti mentis instinctu vehementer incitatus est, ad Libros legendos utilitati publicæ. Sed ipse



non prius animum ad scribendum  
appulit, quam post multas preces,  
DEVM ita velle vidit lumine pror-  
sus extraordinario: quod ipsemet  
aperuit supra memoratæ Marianæ,  
fundatrici Recollectarum, ut eam  
animaret in negotio, quod afflatu  
divino moliebatur, supra femineas  
vires; de quo illa apud sacros judi-  
ces hæc scripto deposuit; *Dominus*  
*noster seruo suo, P. Ludovico de Ponte,*  
*tantum lumen impendit ad dirigēdas*  
*animas, scribendis & evulgandis Li-*  
*bris, tam eccellente doctrina, quam*  
*est in illis videre. Neque dubitari po-*  
*test extra ordinem, & supra naturam,*  
*copiosissimum fuisse, quod ei Dominus*  
*noster in magna abundantia largitus*  
*est hoc modo: Multis diebus prolixè*  
*suppliciterque Majestatem divinam*  
*rogaverat, ut lucem sibi daret ad bene*  
*serviendum suæ gloriæ per desideria,*  
*quæ sibi inspirabat pro bono & pro-*  
*fectu animarum, dirigendo eas suis*  
*consilijs*



consilij & sermonibus, in libris, quibus  
 de doctrina spirituali scribere cogita-  
 bat, propter vehementes impulsus, quibus  
 Dominus noster illum sollicitabat  
 ut faceret. Hac summa fuit precum  
 eius multis diebus, cum demum con-  
 tuto in suo conclavi, tam liberaliter  
 annuit Dominus noster, implendo eum  
 divina luce & amore, ut diu postea  
 non potuerit non dare signa tam copio-  
 si doni & misericordia: & surgens  
 oratione, immemor sui nesciverit quid  
 ageret, sed inter suspiria crebra exclama-  
 vit: Non plus Domine, non plus  
 lucis, non tantum: satis est, satis  
 est, in cubiculo deambulans vel  
 extra se positus, & fugitans lucis ma-  
 joris. Addidit ei, cui hac narravit,  
 & animam suam visam sibi esse vivam  
 & ardentem flammam, quam nisi Do-  
 minus noster mitigasset, actum de  
 vita sua fuisset. Ab eo tempore & scri-  
 bere coepit, & plus agere cum hominibus,  
 eo opere pretio, quod notum est



tantumque crevit aestimatio sanctitatis ipsius, & prudentia in regendis animabus, ut vix ullus optatum speraret exitum rerum suarum, nisi quas egisset ejus consilio, & interrogasset eum, an rectè incederet: atque in hoc tam fuit excellens, ut quidquid dixerit, longè infra laudem ejus futurum sit, propter utilitatem, quæ capiebatur ex communicatione cum illo. Haecenus illa, cui ipse hæc non proditus erat, nisi censuisset ei necessaria, ad fiduciam cõcipiendam de auxilio DEI, qui delectatur uti infirmitate nostra ad ea perficienda, quorum gloriae suæ multum intersit.

II.

Lucem illam non solum patefecisse voluntatem divinam, sed etiam advexisse divitias copiosas multorum coelestium auxiliorum, ad scribenda, quæ jubebatur divinitus, ipsæ lucubationes ejus demonstrant. Neque enim aliunde

H subli-



sublimes illas intelligentias litterarum sacrarum, illam copiam sententiarum, cum tanta facilitate declarandi obscuras plerisque re Theologiæ, quæ mystica nominantur: illam vbertatem ac soliditatem aptissimorum in ambiguis mediolorum, & alia decora librorum ipsius, quàm à cœlesti luce fluxisse quis dixerit: ut meritò de illo scripserit Joannes Rho. *Immortalium monumentorum, qua ab hoc homine scripta, variisque linguis non una tantùm Europa, sed Christianus Orbis laudat atque miratur universus: præclarissimam laudem ex quo sibi, sapientia & patientia postulantibus. Quamdam enim viribus valuit, gravissimis negotiis implicatus, magno quidem animorum bono egit; sed posteris minimè consulebat: at afflictus laboribus ac vigilijs valetudine, subortisque morborum lectulo affixus est, patientia doloribus sustinendis irà strenuè partes suas egit.*



egit, ut ea veluti procul bellum ge-  
rente, sapientia commentari liceret;  
ac dum atteritur vita, consuleret im-  
mortalitati. Sic ille.

III.

Primum ejus operum, quæ lucem *Primum*  
aspexerint, Meditationes fuere de *Operum*  
mysterijs Christi, editæ primùm, *ejus sub-*  
anno 1605, ac tertium proximè se- *re Medio*  
quentibus quatuor annis, Hispano *tationes*  
sermone, ac sæpius postea Latino,  
Germano, Gallicò, alijs. Eas me-  
moriæ felicissimæ Imperator Fer-  
dinandus II. Principum Christia-  
norum religiosissimus, inter sum-  
mas Imperij Romani curas, ita tri-  
verat, ut auditus sit dicere, se illas  
tenere memoriâ. Quo judicio tam  
gloriosi Cæsaris, nescio an quidquã  
in laudem ejus libri afferri possit  
honestius. Nec mirum, quia Lu-  
dovicus expressit in eis, quidquid  
longo usu, assidua meditatione,  
perpetua sui mortificatione didi-  
cerat,

H 2 cerat,



cerat, & ut Petrus Ribadeneira no-  
 tavit, non tam ex aliorum libri-  
 hauserat, quàm in se ipse expertus  
 erat. Secutus est anno 1609. Du-  
*Secundū* spiritualis: quem P. Mutius, Soci-  
*Dux spi-* tatis præpositus Generalis, grati-  
*ritualis.* simus iudex rerum istarum, suum  
 Ducem nominabat, quòd ipso plu-  
 rimùm uteretur, præsertim in an-  
 nuo secessu à negotijs, & curis reg-  
 minis. Id opus cùm propter sol-  
 tissimam juxtà, & altissimam do-  
 ctrinam Theologiæ mysticæ, plu-  
 rimî faciant viri doctissimi, & in  
 rebus Asceticis exercitatissimi, se-  
 lus Ludovicus visus est levidentè  
 putare. Nam interrogatus, an ip-  
 so magno steterit ejus compositio  
 spōdit, quàm qui minimo: forsassis  
 deo, quòd eam doctrinā non rec-  
 & operosa commentatione colle-  
 gerit, sed ex usu familiari descrip-  
 rit: quod utique non magni nego-  
 tij fuit. Hoc circa hunc librum

eveni-



evenit non silendum. Martinus Delrio secus flumen deambulaturus, aliquot libri folia secum acciperat, ut ea recognosceret, ac posteaquam legit, nescio quo modo perdidit, ut reperire nequiverit: Aliud igitur exemplum illorum petivit ab Authore: sed hic, quia aliud non habuit, sumpto calamo, iisdem sententijs, imò verbis illa refecit, quibus exarata fuerāt folia, quæ perierant; admirante Delrio, & sæpiùs deprædicante miram hominis, sive felicitatem, sive memoriam. Tertium opus de Perfectione hominis Christiani prodijt anno 1612. de quo Joannes Marquez, è sacra S. Augustini familia, libris præclaris notus in Hispania, dicebat, quidquid cujuslibet conditionis homo Christianus requirat, affatim in eo suppetere: quod equè dixeris de expositione Morali canticæ Salamonicæ, duobus voluminibus.

*Tertium opus de perfectione hominis Christiani.*

*Quartæ cōmentarius in canticū.*

H 3 mini-



minibus magnis latinè edita anno  
1622. His accedunt historiae P. Al-  
varez, & Marinae de Escobar, quae  
rum ista nōdum data est in lucem

*Sextum.*  
*Res Ma-*  
*rinae de*  
*Escobar.*

Addi possunt Epistolae ad diversos  
& Responso, libros bene magnos  
factura, si colligantur. Directorii  
post obitum ejus editū, anno 1621  
in Germania nondum vidimus.

## IV.

*Librorū*  
*eius aesi-*  
*matio.*

Magna his operibus Ludovicus  
accessit aestimatio à præcipuis no-  
minis viris. Quos inter ex ordinis  
S. Benedicti nobilissimus tota His-  
pania Concionator, Alphonsus  
de Herrera dicebat, se absque hoc  
ponte nullum fluvium posse trans-  
ire. Robertus Cardinalis Bellar-  
minus, sapientum & sanctorum  
Antistitum exemplum, assidue  
bro illos usu cum pietatis gustu  
versabat, præsertim ultimis annis  
Multi Vallisoletum venere magni  
itineribus, ut eorum Authorem  
vide



viderent. Lugduno ex Gallia Provincialis Franciscanorum Ludovici visendi causa Vallisoletum venerat, narrans miracula mutationum in hominibus factarum per libros illius. In ejus conspectum ut venit, provolutus conabatur eum pedum osculatione venerari. Sed eum Ludovici modestia ne ad manus quidem osculum admittente, aliquamdiu ambo inter se reverentia certarunt è genibus, donec neutro victo, utroque victore & modestiæ palmam consecuto, familiari sanctoque colloquio Provinciam Ludovicus tantis implevit solatijs animi, ut fassus sit, longissimæ licet, atque gravissimæ profectiois pretium se copiosum retulisse à sermone viri, tanto lumine, sanctitate, & sapientia cumulati. Simillima sunt experti alij Religiosi, qui cum eo sunt collocuti. Ad commendationem eorū

H 4 libro-



librorum pertinet, quod Marinus de Escobar quondam divinitus ostensus est Ludovicus, in æquissimo amplissimi campi concionem habere, ad infinitam multitudinem audientium. Nam admiranti hoc virgini, quòd eo tempore ille non amplius concionaretur, à Deo responsum est, imò eum etiam numerum concionari per suos libros, qui ubique terrarum legantur. Et potest videri profectiōem ad Indos, quam desideraverat, compensatam et modo fuisse, ut quòd non poterat ipse, venirent ejus monumenta librorum,

V.

*Visio de  
his li-  
bris.*

Alia ex Recollectis S. Augustini scripsit, inter orandum exhibitam sibi auream scalam novem graduum, quorum tres infimi nigro operati per doctrinam Ludovici, piè viventes incipientes ad peccatorum detestationem, confessionem, & penitentiam



gentiam ducant; tres medij aperti  
caruleo, proficientes ad medita-  
tionem, communionem & imita-  
tionem Christi promoveant: sum-  
mi tres vario colore strati, jam per-  
fectos elevent ad conjunctionem  
cum DEO, per contemplationem  
cruciatuum, & Gloriæ Christi, &  
attributorum DEI. In fastigio scalæ  
libram vidit, cujus una lanx aurea  
fuit, ex argento altera. Librâ in-  
tellexit significari prudentiam, qua  
pondera rerum, omniumque di-  
ctorum examinabat, aurea lance  
Charitatis, & argentea purissimæ  
semper intentionis, homines ad  
puritatem cordis, & amorem DEI  
ducendi. Alio die vidit eadem in-  
terorandum viam per amplam, qua  
incedebant homines diversi fasti-  
gij, sed quia nox erat, & offendicula  
multa, satis periculosum absque  
laterna, quæ relucens in mediâ viâ  
securum iter præstabat. Significa-  
batur

H 5

batur



batur autem eâ liber Ludovicus quem Ducem spirituales in seipso proficit, aptissimo nomine.

Atque iste cursus fuit vite munium Ludovici: libro sequentium virtutes ejus, & ornamenta celestia prosequemur: postea mortem & quæ illam secuta sunt,

## LIBER II.

DE P. LUDOVICI DE PONTI  
VIRTUTIBVS, ET EXIMIIS

DEI donis.

### CAPUT I.

EXCELLEN. HUMILITATIS  
I.

**S**icut hæc spatia, priusquam in eis hanc mundi machinam DEVS condideret, erant inania: sic & mentes, in quibus cœleste sibi palatium, et heroicis virtutibus, ac cœlestibus ornamentis parat, omni prius æstimatione